

2025 m. gruodis PRAKTIKOS APŽVALGA

Teisėkūra	3
Rinkimai	5
Užsieniečių teisinė padėtis	7
Prieglobstis	11
Mokesčiai	12
Aplinkos apsauga	14
Žemės teisiniai santykiai	15
Žalos atlyginimas	16
Valstybės tarnyba	19
Teisinė pagalba	20
Tabako kontrolė	21
Finansų rinkų priežiūra	22
Viešasis administravimas	23
Teisė kreiptis į teismą	24

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BK	Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
DK	Lietuvos Respublikos darbo kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VSAT	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
VŠĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

Teisėkūra

Dėl Vilniaus miesto bendrojo plano nuostatų, susijusių su pastatų aukščiu ir želdynais, teisėtumo

Byloje pagal Vyriausybės atstovo abstraktų pareiškimą tirtas Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano¹ (toliau – Bendrasis planas) aiškinamojo rašto (toliau – Aiškinamasis raštas) 21, 37, 38 ir 92.2 punktų, taip pat Aiškinamojo rašto priedo Nr. 1 „Pagrindinio brėžinio reglamentų lentelės“ (toliau – Priedas Nr. 1) 7 lentelės 39 eilutės ir Bendrojo plano sprendinių tekstinio reglamento Nr. 39 schemas (toliau – Schema) nuostatų teisėtumas.

Pareiškėjui kilo abejonių dėl Aiškinamojo rašto 21 punkto nuostatos „jis [inžinerinių statinių ir pastatų aukštis] gali būti padidintas, įvertinant poveikį kraštovaizdžiui, specialiujų žemės naudojimo sąlygų bei kitų teisės aktų reikalavimus“, taip pat su želdynų ploto mažinimo ir funkcinės zonos keitimo galimybe susijusių Aiškinamojo rašto 37 ir 38 punktų nuostatų „išskirtiniais atvejais“ bei „pritarus savivaldybės tarybai“ teisėtumo tuo aspektu, kad jos suformuluotos nepakankamai tiksliai, nėra aiškios ir nėra numatytos jų įgyvendinimą reglamentuojančios procesinės taisyklės. Be to, pareiškėjas teigė, kad atsakovas viršijo jam suteiktus įgaliojimus, kadangi Aiškinamojo rašto 92.2 punkte, Priedo Nr. 1 7 lentelės 39 eilutėje ir Schemoje nustatė galimybę nevykdyti atskirųjų želdynų normų (jų visai neįrengti) bei pakeitė (padidino) aplinkos ministro įsakymu nustatytas priklausomųjų želdynų normas, o Aiškinamojo rašto 92.2 punkto nuostata „ir užtikrinama šių želdynų viešo naudojimo galimybė“ įtvirtino pareigą asmenims užtikrinti priklausomųjų želdynų viešo naudojimo galimybę, nesant tam įstatyme nustatyto pagrindo.

LVAT pirmiausia pažymėjo, kad pareiškėjo prašomos ištirti nuostatos yra susijusios su teritorijų planavimu ir negali būti analizuojamos bei aiškinamos atsietai nuo kitų aktualių teritorijų planavimą ir teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą reglamentuojančių teisės normų, neatsižvelgiant į teisinio reguliavimo visumą, kaip darnią teisės sistemą. Šiame kontekste atkreiptas dėmesys, jog savivaldybės lygmens bendrųjų planų rengimo ir tvirtinimo, jų keitimo ir koregavimo procedūros, jose dalyvaujantys subjektai bei jų kompetencija, taip pat skirtingo lygmens ir rūšių teritorijų planavimo dokumentų taikymas bei jų tarpusavio sąveika, savivaldybės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo tvarka yra detalčiai reglamentuoti įstatymuose ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose.

Sistemiškai įvertinusi Aiškinamojo rašto 21 punktą bylai aktualių teisės nuostatų kontekste, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad iš jų visumos gali būti atskleistas šio punkto turinys ir prasmė. Pagal Aiškinamojo rašto 21 punktą Bendrajame plane nustatyti sprendiniai dėl inžinerinių statinių ir pastatų aukščio pramonės bei sandėliavimo, inžinerinės infrastruktūros teritorijose ir Krašto apsaugos sistemos valdomuose sklypuose, esant technologiniams poreikiams, gali būti tikslinami, tačiau tik laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Šis punktas įtvirtina specialias taisykles (išimtis) dėl užstatymo aukščio, leidžiančias tam tikrais jame aiškiai nustatytais ir pakankamai siaurai apibrėžtais atvejais bei sąlygomis nukrypti nuo Bendrajame plane nurodytų bendrųjų sprendinių dėl vyraujančio pastatų aukščio atitinkamoje teritorijoje, o jo įgyvendinimą reglamentuojančios procesinės taisyklės yra įtvirtintos būtent Teritorijų planavimo ir kituose susijusiuose įstatymuose bei juos įgyvendinančiuose teisės aktuose, kuriuose, be kita ko, įtvirtintos ir nuostatos dėl visuomenės dalyvavimo šiame procese užtikrinimo. Įgyvendinant Aiškinamojo rašto 21 punkto nuostatą teisės aktų nustatyta tvarka, pavyzdžiui, žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose detalizuojant Bendrojo plano sprendinius, arba *inter alia* (be kita ko) rengiant valstybei svarbių projektų teritorijų ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir pan., gali būti nustatomas konkretus (didesnis, nei nurodytas Bendrajame plane) inžinerinių statinių ir pastatų aukštis konkrečiuose žemės sklypuose, esančiuose šiame punkte nurodytose teritorijose. Pareiškėjas nenurodė pagrįstų teisinių argumentų, kad tai turėtų būti reglamentuojama pačiame Bendrajame plane ar jo sudėtine dalimi laikomame Aiškinamajame rašte.

Pasisakydamas dėl Aiškinamojo rašto 37 ir 38 punktų LVAT sutiko, kad juose vartojamos formuluotės „išskirtiniais atvejais“ ir „pritarus savivaldybės tarybai“ juridinės technikos prasme nėra visiškai be trūkumų, tačiau pačios savaime jos nedaro aptariamų punktų turinio neaiškiu. Šiuose punktuose aiškiai ir nedviprasmiškai įtvirtinta, jog juose numatytais atvejais turi būti koreguojamas Bendrasis planas (jo sprendiniai), o kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų, įskaitant savivaldybės lygmens bendrąjį planą, koregavimą išsamiai

¹ Patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. 1-972.

reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas bei jį detalizuojančios Taisyklės². Aiškinamojo rašto 37 ir 38 punktu nuostata „pritarus savivaldybės tarybai“ yra tiesiogiai susijusi su įstatyme įtvirtinta savivaldybės tarybai suteikta kompetencija tvirtinti koreguotą savivaldybės bendrąjį planą, o pareiškėjas nepagrindė, kaip nuostata „išskirtiniais atvejais“ nedera su savivaldybių institucijoms šioje srityje įstatymų leidėjo suteikta diskrecija.

Dėl Aiškinamajame rašte įtvirtintų atskirųjų želdynų normų LVAT pažymėjo, kad jos nepakeičia aplinkos ministro įsakymu nustatytų minimalių viešųjų atskirųjų želdynų ploto normų ir su jomis nekonkuruoja bei neatleidžia nuo įstatyme įtvirtintos pareigos pastarųjų laikytis, taip pat nesudaro pagrindo teigti, kad galėtų būti nustatomos mažesnės viešųjų atskirųjų želdynų normos, nei aplinkos ministro nustatytos minimalios. Atitinkamai Aiškinamojo rašto 92 punkte įtvirtintos ir Priedo Nr. 1 7 lentelės 39 eilutėje bei Schemoje iš esmės atkartotos nuostatos dėl atskirųjų želdynų kompensavimo taikomos tik miesto centrų ir gyvenamųjų teritorijų funkcinėse zonose, kai neužtikrinamos būtent Aiškinamojo rašto 90 punkte nustatytos šių želdynų pasiekiamumo ir ploto normos, kurios, kaip papildančios teisės aktuose, konkrečiai – pagal Želdynų įstatymą priimtu aplinkos ministro įsakymu, nustatytas viešųjų atskirųjų želdynų pasiekiamumo ir ploto normas, gali būti už jas didesnės, tačiau negali būti mažesnės.

Vertindamas Aiškinamojo rašto 92.2 punkto nuostatą „ir užtikrinama šių [priklausomųjų] želdynų viešo naudojimo galimybė“, LVAT pažymėjo, kad pati savaimė ji nesuapčiuoja teisinės pareigos privačių žemės sklypų savininkams leisti visuomenei naudotis jų valdomuose sklypuose esančiais priklausomaisiais želdynais. Savivaldybių vykdomųjų institucijų ar jų įgaliotų savivaldybių administracijų direktorių kompetencija su privačių želdynų savininkais sudaryti sutartis dėl želdynų lankymo sąlygų, želdinių apsaugos ir priežiūros, kaip viena iš galimybių užtikrinti privačiuose žemės sklypuose esančių priklausomųjų želdynų viešą naudojimą, yra įtvirtinta Želdynų įstatyme, bet ne Aiškinamojo rašto 92.2 punkte, kuriame apskritai nėra detalizuojama, kokia forma turi būti užtikrinamas jame nurodytų priklausomųjų želdynų viešas naudojimas. Be to, želdynų viešo naudojimo galimybė gali būti užtikrinama ir kitais būdais, pavyzdžiui, inicijuojant žemės paėmimą visuomenės poreikiams ar pan. Taigi, Aiškinamojo rašto 92.2 punkto, Priedo Nr. 1 7 lentelės 39 eilutės ir Schemos normose pareiškėjo kvestionuojamais aspektais nėra įtvirtintas tas teisinis reguliavimas, kurį jis teigia esant įtvirtintą.

Taigi, pareiškėjo abejonės dėl Aiškinamojo rašto 21, 37 ir 38 punktų nuostatų teisėtumo atmestos, o bylos dalis dėl Aiškinamojo rašto 92.2 punkto, Priedo Nr. 1 7 lentelės 39 eilutės ir Schemos teisėtumo nutraukta.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1898-525/2025
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02991-2022-0

Procesinio sprendimo kategorija 4.2

[Prieiga internete](#)

Dėl savivaldybės tarybos teisės apriboti prekybą alkoholiu visoje savivaldybės teritorijoje

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) 2024 m. kovo 7 d. sprendimo Nr. T-278 „Dėl mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo“ (toliau – Sprendimas) 1 punkto nuostatos „Ariboti mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais laiką Radviliškio rajono savivaldybės viešojo maitinimo vietose, turinčiose licencijas mažmeninei prekybai alkoholiniais gėrimais, parduodamiems pilstomiems alkoholiniais gėrimams ir tik vartoti vietoje, uždraudžiant prekiauti alkoholiniais gėrimais nuo 5.00 val. iki 10.00 val.“ teisėtumo.

Vyriausybės atstovas kvestionavo nurodytos nuostatos atitiktį Alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – AKĮ) 18 straipsnio 9 daliai, konstituciniam atsakingo valdymo principui bei įstatymo viršenybės principui.

LVAT pažymėjo, jog AKĮ 18 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad savivaldybių tarybos, siekdamos užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės saugumą bei įvertinusios prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrųjų, bendruomenių ar jų atstovų, asociacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus, turi teisę riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, nustatyti vietas ir (ar) teritorijas, kuriose draudžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, neišduoti licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.

Įvertinęs AKĮ 18 straipsnio 9 dalies *travaux préparatoires* (parengiamieji teisėkūros darbai), LVAT pažymėjo, jog jie patvirtina įstatymo leidėjo siekį laikantis valstybės alkoholio politikos principų sudaryti sąlygas

---

² Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8 patvirtintos Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės.

savivaldybėms įgyvendinti alkoholio kontrolės politikos priemonės, vadovaujantis savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal apibrėžtą kompetenciją principais.

LVAT konstatavo, jog Sprendimas, kuriuo atsakovas apribojo prekybos alkoholiu laiką visoje Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje, buvo parinktas kaip priemonė, siekiant mažinti prekybos alkoholiniais gėrimais apimtį ir kartu bendrąjį alkoholio suvartojimą. Vis dėlto, aiškinant AKJ 18 straipsnio 9 dalyje įtvirtintą savivaldybių tarybų teisę nustatyti „teritorijas“, pripažinta, kad teritorijos turi būti apibrėžtos ne tik geografiniu kriterijumi, bet siejamos ir su prekyba alkoholiniais gėrimais. Nagrinėtu atveju Taryba nustatė teritoriją be jos sąsajos su prekyba alkoholiniais gėrimais. Dėl to LVAT padarė išvadą, jog Sprendimas, kuriuo atsakovas apribojo prekybos alkoholiu laiką visoje Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje, neatitiko AKJ įtvirtintų sąlygų ir neįrodyta, kad Sprendimu atkuriamas (nustatoma) tinkama visuomenės ir verslo interesų pusiausvyra. LVAT vertinimu, Taryba byloje neįrodė, kad Sprendimas aiškiai pagrįstas ir racionaliai motyvuotas, o ne savavališkas, voliuntaristinis, nenustačius argumentų, kad prekybos alkoholiniais gėrimais ribojimai ir draudimai šios rūšies ūkinės veiklos neriboja labiau, negu būtina teisės saugomoms ir ginamoms vertybėms užtikrinti.

Dėl šių priežasčių Tarybos argumentai buvo atmesti, o LVAT pripažino pagrįstu ir teisėtu pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo Vyriausybės atstovo ginčyta Sprendimo nuostata pripažinta prieštaraujanti AKJ 18 straipsnio 9 daliai, konstituciniam atsakingo valdymo principui.

2025 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1241-1047/2025

Teisminio proceso Nr. 3-64-3-00512-2024-2

Procesinio sprendimo kategorija 4.2

[Prieiga internete](#)

Rinkimai

Dėl siūlymo iki 50 tūkstančių sumažinti piliečių, turinčių teisę reikalauti skelbti referendumą, skaičių

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo, kuriuo atsisakyta registruoti piliečių referendumo iniciatyvinę grupę dėl referendumo paskelbimo dėl Konstitucijos 9 ir 147 straipsnių pakeitimo, kuriuo siūlyta keisti piliečių, turinčių teisę reikalauti skelbti referendumą, skaičių nuo 300 tūkstančių iki 50 tūkstančių, pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčytas sprendimas priimtas motyvuojant tuo, jog siūlomas pakeitimas prieštarauja Konstitucijos 9 straipsnio 1 daliai, Konstitucijos, kaip vientiso, logiškai ir sistemiškai suderinto stabilaus akto, principams bei Referendumo konstitucinio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nustatytiems reikalavimams.

LVAT pažymėjo, jog piliečių referendumo iniciatyvinės grupės siūlymas iki 50 tūkstančių sumažinti piliečių, turinčių teisę reikalauti skelbti referendumą, skaičių neatitinka Konstitucijoje įtvirtinto reikalavimo dėl referendumu, kaip ypatinga Tautos valios išraiška, sprendžiamų klausimų svarbos, kurią (svarbą) patvirtina ir pats reikalaujančių spęsti tam tikrą klausimą referendumu piliečių, turinčių rinkimų teisę, skaičius. Be to, toks siūlymas prieštarauja Konstitucijos stabilumo principui, kadangi reikalavimus, keliamus Konstitucijos keitimo iniciatyvos teisei realizuoti, niveliuojant iki reikalavimų, nustatytų žemesnės galios teisės aktų – įstatymų – leidybos iniciatyvos teisei realizuoti, būtų sudaromos prielaidos inicijuoti Konstitucijos keitimo procedūrą net ir nesant tam teisinės būtinybės.

LVAT atmetė pareiškėjo piliečių referendumo iniciatyvinės grupės skundą.

2025 m. gruodžio 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-9-624/2025

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00021-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

*Dėl oficialia Lietuvos lenkų sąjungos atributika pažymėtų dovanų dalinimo kalėdinių eglučių įžiebimo šventėse
Dėl Rinkimų kodekso 101 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo papirkti rinkėjus taikymo ketinantems kandidatuoti asmenims*

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo, kuriuo pripažinta, kad Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos (toliau – LLRA-KŠS) kandidatas į

merus, t. y. pareiškėjas, dalyvaudamas priimant sprendimą pirkti ir dalyti dovanas kalėdinių eglučių žiebimo šventėse bei dalyvaudamas ir pasisakydamas jų metu, kai buvo teikiamos dovanos, pažeidė Rinkimų kodekso nuostatas.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad pareiškėjas, būdamas asmeniu, kurį numatoma kelti kandidatu, dalyvaudamas kalėdiniuose renginiuose, kuriuose buvo dalijami saldainiai su oficialia Lietuvos lenkų sąjungos (toliau – LLS) atributika, netiesiogiai dovanomis skatino rinkėjus dalyvauti rinkimuose ir balsuoti už jį ar jo partiją.

Vadovaudamasis Konstitucinio Teismo išaiškinimais, LVAT pažymėjo, jog rinkėjų papirkinėjimas, be kita ko, dovanomis rinkimų laikotarpiu, siekiant paskatinti juos dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (ar) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą kandidatą, yra draudžiamas.

Byloje nustatyta, kad 2023 metų savivaldybių tarybų ir merų rinkimų politinės kampanijos laikotarpis prasidėjo 2022 m. spalio 7 d., t. y. nuo šios datos įsigaliojo Rinkimų kodekso 101 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus. LLS Vilniaus rajono skyriaus 2022 m. lapkričio 15 d. valdybos posėdyje, kuriame dalyvavo ir balsavo pareiškėjas, nutarta „surengti eglučių žiebimo šventes rateliuose ir skirti finansavimą kalėdinių saldainių rinkinių pirkimui, kurio vertė iki 4 eurų vienam vaikui iki 12 metų imtinai ir kalėdinių saldainių rinkinius ir Lietuvos lenkų sąjungos lipdukus užpirkti centralizuotai“. Pareiškėjas buvo LLRA-KŠS kandidatas į Vilniaus rajono savivaldybės merus ir tarybos narius, dalyvavo 10 kalėdinių renginių. LLRA-KŠS, LLS ir LLS Vilniaus rajono skyriaus buveinės adresas yra tas pats, joms vadovauja tas pats asmuo. LLRA-KŠS vadovaujantys asmenys yra paskirti ir į LLS, ir į LLS Vilniaus rajono skyriaus vadovaujančius organus, šios organizacijos jau daug metų kasmet kartu organizuoja sąskrydžius ir kitas bendras veiklas. LLRA-KŠS kandidatai į Vilniaus rajono savivaldybės tarybą (pareiškėjas ir kt. asmuo) yra LLS tarybos nariai, priėmę sprendimą juridinio asmens (LLS) lėšomis pirkti dovanas, kurios buvo naudojamos politinės kampanijos metu Vilniaus rajono savivaldybėje vykusiuose renginiuose, kuriuose dalyvavo bei pasisakė LLRA-KŠS kandidatai. Dovanos (saldainių rinkiniai), turinčios materialinę vertę, politinės kampanijos laikotarpiu buvo teiktos viešuose renginiuose beveik visose Vilniaus rajono savivaldybės seniūnijose, vaikams, kuriuos lydėjo ir suaugę asmenys (vaikų tėvai ar globėjai), t. y. rinkėjai.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT sprendė, jog pareiškėjas balsavo už tai, kad minėtuose renginiuose būtų dalinamos dovanėles su LLS lipduku, vėliau šiuose renginiuose dalyvavo asmeniškai. Šių renginių metu dalinamomis dovanelėmis šiuo konkrečiu atveju skatinta rinkėjus dalyvauti rinkimuose ir balsuoti už pareiškėją (jo atstovaujамą partiją), tokiu būdu siekta didinti jo žinomumą. Atsižvelgus į rinkimų kampanijos laikotarpio pradžią, tai, kad ant dovanėlių buvo LLS lipdukas, sveikinime buvo minima pati partija, viešai prieinamuose interneto puslapiuose buvo minimos pareiškėjo pareigos ir pavardė, vėliau pareiškėjas tapo kandidatu į Vilniaus rajono merus, byloje padaryta išvada, kad šiuo atveju buvo pagrįstai pripažinta, jog pareiškėjas pažeidė Rinkimų kodekso 101 straipsnio 1 dalį, netiesiogiai dovanomis papirkdamas rinkėjus.

Šiuo aspektu taip pat pažymėta, jog Rinkimų kodekso 101 straipsnio 1 dalies nuostata nustato draudimą skatinti rinkėjus (ne)dalyvauti rinkimuose ne tik jau kandidatais esantiems asmenims, tačiau ir numatomiems būti kandidatais. Nagrinėtu atveju ne pavienės aplinkybės, o jų visuma, patvirtino, kad pareiškėją iš anksto buvo numatoma kelti kandidatu. Kartu vertinta, kad aplinkybė, jog dovanos buvo skirtos vaikams, nepaneigia, kad jie ginčo renginių metu buvo lydimi tėvų, kuriuos ir buvo siekiama tokiu būdu paveikti, sudaryti teigiamą / palankų įspūdį apie renginyje dalyvaujančius politikus, su jais pabendrauti, didinti jų žinomumą.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2025 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-774-525/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07494-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 5.7

[Prieiga internete](#)

Dėl asmens įregistravimo kandidatu momento įtakos, sprendžiant dėl apie šį asmenį skleidžiamos informacijos pripažinimo politine reklama

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo, kuriuo įrašai pareiškėjo socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje pripažinti politine reklama, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad asmens įregistravimo politinės kampanijos dalyviu momentas neturi esminės įtakos, o politinė reklama gali būti skleidžiama nuo politinės

kampanijos pradžios, todėl aplinkybė, kad politinės kampanijos dalyviu asmuo buvo registruotas vėliau, neturi įtakos Rinkimų kodekso 95 straipsnio 1 dalies taikymui.

Pritardamas pirmosios instancijos teismo išvadoms, LVAT pažymėjo, jog ginčo įrašai buvo pagrįstai pripažinti politine reklama. Šiais įrašais buvo akivaizdžiai siekiama skleisti teigiamą informaciją apie vieną iš kandidatų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose, propaguoti jį, sudaryti įspūdį, kad šio asmens politinėms pažiūroms, idėjoms, tikslams ir programai pritaria didelis kiekis žmonių. LVAT taip pat akcentavo, kad aplinkybė, jog asmuo, apie kurį buvo skleidžiama politinė reklama, kandidatu oficialiai buvo registruotas vėliau, nedaro įtakos VRK sprendimo pagrįstumui, nes rinkimų j Lietuvos Respublikos Prezidentus politinė kampanija prasidėjo 2023 m. lapkričio 13 d., o įrašai buvo skirti būtent vieno iš kandidatų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose rinkiminės kampanijos pradžiai.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2025 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-848-552/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01078-2024-7

Procesinio sprendimo kategorija 5.7

[Prieiga internete](#)

Užsieniečių teisinė padėtis

Dėl darbo Lietuvoje pagrindu išduoto leidimo laikinai gyventi panaikinimo, užsieniečiai pasinaudojus teise į nėštumo, gimdymo ir vaiko priežiūros atostogas

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo panaikintas pareiškėjai išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, konstatavęs, kad atvykdama į Lietuvą pareiškėja žinojo, jog negalės dirbti visą jai išduoto leidimo gyventi laikotarpį ir negaus reguliarių pajamų.

Byloje nustatyta, kad: pareiškėjai dvejiems metams išduotas leidimas laikinai gyventi darbo Lietuvos bendrovėje pagrindu; pareiškėjai gimė vaikas, buvo suteiktos nėštumo ir gimdymo, vėliau – vaiko priežiūros atostogos; MD byloje ginčytu sprendimu, nepasibaigus pareiškėjos vaiko priežiūros atostogoms, panaikino jai išduotą leidimą laikinai gyventi, motyvuojant tuo, kad duomenys, kuriuos ji pateikė norėdama gauti leidimą laikinai gyventi, neatitinka tikrovės, taip pat tuo, kad pareiškėja negauna darbo užmokesčio, todėl neturi pakankamai lėšų ir (ar) negauna reguliarių pajamų, kurių pakaktų pragyventi Lietuvoje (UTPJ 35 str. 1 d. 2 ir 5 p., 50 str. 1 d. 2 p.).

Įvertinusi bylai aktualų teisinį reguliavimą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog Lietuvos nacionaliniame reglamentavime – UTPJ 44 straipsnyje – įtvirtinta sąlyga, kad darbo pagrindu leidimą laikinai gyventi Lietuvoje gavęs užsienietis privalo gauti nemažesnį nei nustatyta UTPJ darbo užmokesčio dydį, neturėtų būti vertinama atsietai nuo ES ir nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintų bendrųjų darbo sąlygų ir garantijų darbuotojams.

Pagimdžiusi darbuotoja (trečiosios šalies pilietė), pasinaudojusi jai įtvirtinta teise išeiti vaiko priežiūros atostogų, darbo sutartyje sulygto darbo užmokesčio negauna dėl teisės aktuose nustatytų priešasčių. Toks teisėtas pasinaudojimas teisiniame reguliavime besilaukiančioms ir pagimdžiusioms darbuotojoms (įskaitant trečiųjų šalių pilietes) įtvirtintomis papildomomis garantijomis, esant galiojančiam darbo sutarčiai, pats savaime nelaikytinas pagrindu konstatuoti, kad šios trečiųjų šalių pilietės nebeatitinka sąlygų, nustatytų darbo pagrindu išduodamam leidimui laikinai gyventi gauti. Vis dėlto aplinkybė, kad darbuotoja (trečiosios šalies pilietė), pasinaudojusi DK jai įtvirtintomis garantijomis, dėl teisėtų priešasčių tam tikrą laikotarpį negauna darbo sutartyje sulygto darbo užmokesčio, neatleidžia jos nuo pareigos atitikti kitas su leidimo gyventi išdavimu susijusias bendrąsias sąlygas. Viena tokių sąlygų yra įtvirtinta UTPJ 26 straipsnio 1 dalies 3 punkte, kuriame nustatyta, kad užsienietis jam išduoto leidimo gyventi galiojimo laikotarpiu privalo turėti pakankamai lėšų ir (ar) gauti reguliarių pajamų, kurių pakaktų pragyventi Lietuvos Respublikoje. Šios bylos kontekste pabrėžta, kad užsienietis, kuriam leidimas laikinai gyventi išduotas kaip ketinančiam dirbti Lietuvos Respublikoje (UTPJ 44 str.) ir kuris teisėtai pasinaudojęs darbuotojams taikomomis garantijomis laikinai negauna pajamų iš darbo užmokesčio, atitinka paminėtą UTPJ 26 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintą sąlygą tuomet, kai paminėtu laikotarpiu jo iš kitų nei darbo užmokesčio šaltinių gaunamos lėšos ir (ar) reguliarios pajamos yra ne mažesnės nei UTPJ 44 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nurodytos pajamos iš darbo užmokesčio.

Byloje taip pat pažymėta, jog leidimas laikinai gyventi pagal UTPJ 35 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 50 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas gali būti panaikinamas, kai yra nustatoma, jog užsienietis sąmoningai, žinodamas, kad neatitinka leidimo gavimo sąlygų, teikia melagingus duomenis, tokiu būdu siekdamas apgaule gauti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje. Byloje nustatytos faktinės aplinkybės nepatvirtino, kad pareiškėjos leidimo laikinai gyventi gavimo tikslas, jai teikiant prašymą išduoti tokį leidimą, nebuvo darbas Lietuvoje – pareiškėja sudarė darbo sutartį, pradėjo pagal ją dirbti, jai mokėtas darbo užmokestis, darbo sutartis nenutraukta, pareiškėjai DK nustatyta tvarka suteiktos nėštumo ir gimdymo bei vaiko priežiūros atostogos. Byloje nepateikta duomenų, kad pareiškėja dėl kokių nors priežasčių būtų sąmoningai slėpusi aplinkybę, kad ji laukiasi, taip pat kad jau teikdama prašymą išduoti jai leidimą laikinai gyventi Lietuvoje ketino nebedirbti nuo pat momento, kai jai buvo suteiktos nėštumo, gimdymo bei vaiko priežiūros atostogos.

Vertindama MD argumentus dėl pragyventi Lietuvoje nepakankamų pareiškėjos gaunamų pajamų, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog UTPJ 26 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytos kitos lėšos ir (ar) reguliariosios pajamos, kurių pakaktų pragyventi Lietuvoje, UTPJ atskirai nėra detalizuotos. Todėl užsienietės atitiktis UTPJ 26 straipsnio 1 dalies 3 punktui tokiu atveju turi būti vertinama individualiai, atsižvelgiant ne tik į MD turimus, bet ir pačios užsienietės pateiktus duomenis. Priimdama ginčo sprendimą atsakovas UTPJ 35 straipsnio 1 dalies 5 punkto ir 50 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatų taikymą pareiškėjai nepagrįstai susiejo vien tik su aplinkybe, kad pareiškėja negavo darbo sutartyje sulygto darbo užmokesčio. MD nesiaiškino jokių kitų aplinkybių, susijusių su pareiškėjos turimomis lėšomis ir / ar gaunamomis pajamomis, nesikreipė į pareiškėją, siūlydamas tokius duomenis pateikti.

Konstatavus, kad MD neatliko išsamaus ir individualizuoto kitų pareiškėjos lėšų ir / ar gaunamų pajamų vertinimo, taip pat byloje nenustačius, kad duomenys, kuriuos pareiškėja pateikė norėdama gauti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, neatitiko tikrovės, padaryta išvada, kad ginčytas MD sprendimas negali būti laikomas pagrįstu ir teisėtu. Todėl LVAT tenkino pareiškėjos apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. gruodžio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1921-968/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00227-2025-3

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl „objektyvių priežasčių“ sąvokos aiškinimo taikant Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą įstatymo 3 straipsnio 9 dalį

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo panaikintas pareiškėjai išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad pareiškėja – Rusijos pilietė – savo pasirinkimu 2025 m. gegužę ir birželį 2 kartus išvyko į Rusiją, todėl, vadovaudamasis Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo (toliau – Ribojamųjų priemonių įstatymas) 3 straipsnio 9 dalimi, MD pagrįstai panaikino pareiškėjos leidimą laikinai gyventi Lietuvoje.

LVAT pažymėjo, jog Ribojamųjų priemonių įstatymo (2025 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XV-170 redakcija) 3 straipsnio 9 dalies teisinis reguliavimas patvirtina, kad leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje panaikinimas Rusijos Federacijos piliečiams susietas su jų vykimu į Rusijos Federaciją ar Baltarusijos Federaciją ir nustatyta bendroji taisyklė, kad minėti asmenys į Rusijos Federaciją ar Baltarusijos Respubliką gali vykti ne daugiau nei vieną kartą per tris mėnesius. Šiame įstatyme nustatytos taisyklės išimtys, be kita ko, kai minėti asmenys vyko į Rusiją ar Baltarusiją dėl nuo jų nepriklausančių objektyvių priežasčių. Teisės aktai neįtvirtina, kokios konkrečiai priežastys gali būti laikomos objektyviomis. Taigi jokie kriterijai, sudarantys prielaidas vieningai vertinti užsieniečio nurodytas vykimo į Rusiją ar Baltarusiją priežastis, nors šio vertinimo rezultatas daro lemiamą įtaką užsieniečio teisinei padėčiai, nėra nustatyti. Todėl aplinkybė, kad teisės aktuose nėra nustatyti jokie kriterijai, kuriais remiantis sprendžiama dėl asmens nurodytų priežasčių objektyvumo, lemia, jog MD sprendimas nelaikyti asmens nurodytų priežasčių objektyviomis turi būti ypač išsamiai motyvuojamas. Pagal Ribojamųjų priemonių įstatymo 3 straipsnio 9 dalies 2 punktą, leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje Rusijos Federacijos piliečiui negali būti panaikintas išimtinai dėl to, kad jis nustatytais terminais vyko į Rusijos Federaciją, nors galėjo nuspręsti jį nevykti, visiškai nevertinant konkrečių priežasčių, nulėmusių tokį vykimą. Nagrinėtu atveju MD nepateikė konkrečių argumentų, kodėl pareiškėjos nurodytų priežasčių nelaikė objektyviomis, ginčo

sprendime apsiribojo konstatavimu, kad tokios priežastys nėra objektyvios, nepateikdamas išsamaus, visapusiško bei pagrįsto tokios išvados pagrindimo.

Byloje pažymėta, kad viena iš pareiškėjos nurodytų vykimo į Rusiją priežasčių buvo tai, jog pareiškėja lydėjo mažametę dukrą (Lietuvos Respublikos pilietę) pas pareiškėjos mamą, dukros atostogų metu. Šiuo aspektu akcentuota, kad pagal CK nuostatas pareiškėja turėjo pareigą sudaryti sąlygas dukrai bendrauti su savo artimuoju giminaičiu – senele, byloje nesant duomenų, kad toks bendravimas neatitiktų vaiko interesų. Todėl LVAT nepritarė atsakovo argumentams, kad šiuo konkrečiu atveju nebuvo nustatyta jokių objektyvių pareiškėjos vykimo į Rusiją priežasčių.

Byloje sprendžiamo klausimo pobūdžio ir sukiamų pasekmių aspektu LVAT svarbia laikė aplinkybę, kad leidimas laikinai gyventi pareiškėjai buvo išduotas šeimos susijungimo pagrindu, kadangi Lietuvoje gyvena jos sutuoktinis, Lietuvos Respublikos pilietis. Lietuvoje taip pat gyvena dvi pareiškėjos dukros (viena – nepilnametė), Lietuvos Respublikos pilietės. Byloje nepaneigtas Lietuvos Respublikos pilietybę turinčio sutuoktinio bei vaikų šeiminiis gyvenimas, pareiškėjos ir jos dukrų artimas ryšis, jo gerbimas ir apsauga neabejotinai sudaro vieną iš esminių nagrinėto ginčo aspektų. MD neįvertino, ar ginčo sprendimas, kuriuo panaikintas pareiškėjai išduotas leidimas laikinai gyventi, kuris vėliau tapo pagrindu sprendimui dėl pareiškėjos grąžinimo į kilmės šalį priimti, yra proporcingas pareiškėjos individualios situacijos kontekste.

LVAT tenkino pareiškėjos apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2025 m. gruodžio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2694-525/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04314-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Taip pat 2025 m. gruodžio 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2819-520/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01273-2025-6

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl leidimo nuolat gyventi panaikinimo, nustačius grėsmę viešajai tvarkai

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta pakeisti pareiškėjo leidimą nuolat gyventi, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad jo gyvenimas Lietuvoje kelia grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenei, nes pareiškėjui buvo inkriminuota nusikalstama veika pagal BK 182 straipsnio 2 dalį, kuri kvalifikuojama kaip sunkus nusikaltimas.

Vadovaudamasis bylai aktualiu teisiniu reguliavimu bei ESTT išaiškinimais, LVAT pažymėjo, kad valstybė narė privalo kiekvienu konkrečiu atveju vertinti sąvoką „pavojus viešajai tvarkai“ siekdama patikrinti, ar asmeninis trečiosios šalies piliečio elgesys kelia realų ir faktinį pavojų viešajai tvarkai. Jeigu siekdama konstatuoti tokį pavojų valstybė narė vadovaujasi bendrąja praktika arba kokia nors prezumpcija, tačiau tinkamai neatsižvelgia į asmeninį piliečio elgesį ir į tokio elgesio keliamą pavojų viešajai tvarkai, ji klaidingai suvokia konkretaus nagrinėjamo atvejo patikrinimo ir proporcingumo principo reikalavimus. Tai reiškia, kad aplinkybė, jog trečiosios šalies pilietis yra įtariamas padaręs pagal nacionalinę teisę baudžiamą nusikalstamą veiką arba už ją buvo nuteistas baudžiamąja tvarka, pati savaime negali pateisinti to, kad toks pilietis laikomas keliančiu pavojų viešajai tvarkai.

LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog nusikalstama veika, kurios padarymu įtariamas pareiškėjas, pasikėsinta į svetimą turtą, ši nusikalstama veika nesuderinama su valstybės ir visuomenės interesais, tačiau byloje nebuvo duomenų, patvirtinančių, kad pareiškėjui dėl įtariamos nusikalstamos veikos būtų pareikšti kaltinimai (surašytas kaltinamasis aktas) arba būtų nustatytos kitos pareiškėjo grėsmei konstatuoti reikšmingos aplinkybės, neabejotinai patvirtinančios pareiškėjo keliamą grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenei. Byloje nebuvo duomenų, kad pareiškėjas būtų baustas už kitus priešingus teisei veiksmus administracine tvarka arba nesilaikytų nustatytų elgesio normų ir taisyklių. Pareiškėjas Lietuvoje gyvena nuo 2013 metų, visą buvimo Lietuvoje laikotarpį jam buvo išduodami leidimai laikinai gyventi, o nuo 2020 metų išduotas leidimas nuolat gyventi, Lietuvoje gyvena pareiškėjo tėvai, kurie turi leidimus nuolat čia gyventi. Pareiškėjas 2013–2025 metais pagal

pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas mokėsi Lietuvos mokyklose ir gimnazijoje, su pertraukomis dirbo Lietuvos įmonėse, vykdo individualią veiklą. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjas integravosi ir sieja savo tolesnį gyvenimą su Lietuva, laisvai bendrauja lietuvių kalba, pareiškėjo ryšiai su Lietuva yra ilgalaikiai ir pakankamai stiprūs.

Šiomis aplinkybėmis, taip pat atsižvelgus į pareiškėjui Lietuvos Respublikoje suteiktą nuolatinio gyventojų statusą, į šiems asmenims suteikiamą didesnę teisinę apsaugą, į pareiškėjo ir jo tėvų faktinį (realų) gyvenimą ir integraciją Lietuvoje, konstatuota, kad pareiškėjų įtarimų faktas pats savaime (nesant kitų pareiškėjo grėsmė viešajai tvarkai ir visuomenei pagrindžiančių duomenų) šiuo konkrečiu atveju nesuponuoja išvados, kad pareiškėjo gyvenimas Lietuvos Respublikoje gali kelti realią grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenei.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2025 m. gruodžio 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2730-821/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04284-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl lietuvių kalbos (ne)mokėjimo, kaip pagrindo panaikinti asmeniui išduotą leidimą nuolat gyventi Lietuvoje

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjui išduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje panaikintas, kaip gautas apgaulės būdu, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, jog byloje nėra duomenų, pagrindžiančių, kad pareiškėjas, norėdamas gauti leidimą nuolat gyventi, pateikė apgaulingus duomenis arba juos gavo apgaulės būdu.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pateikė MD prašymą išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvoje. Su prašymu pateikė Valstybinės kalbos mokėjimo pažymėjimą, kuriame nurodyta, kad asmuo 2018 metais išlaikė valstybinės kalbos egzaminą pagal pirmosios kategorijos (A2 lygis) reikalavimus, ir pažymėjimą, kuriame nurodyta, kad asmuo yra egzaminuotas pagal Lietuvos Respublikos pilietybės reikalavimus ir yra išlaikęs valstybinės lietuvių kalbos ir Konstitucijos pagrindų egzaminus. MD pareiškėjui išdavė leidimą nuolat gyventi Lietuvoje. Ginčytu sprendimu MD panaikino pareiškėjo leidimą nuolat gyventi, kaip gautą apgaulės būdu, motyvuodamas tuo, kad pareiškėjas nesugebėjo kalbėti lietuvių kalba ir atsakyti į paprastus klausimus, į kuriuos asmuo, mokantis lietuvių kalbą A2 lygiu, turėtų gebėti atsakyti.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjui išduotas pažymėjimas yra galiojantis ir nenuginčytas, pareiškėjas šį pažymėjimą gavo 2018 metais, t. y. pakankamai seniai, pareiškėjas nurodė, kad per tiek laiko užmiršo kalbą, nes jos nevartoja. MD argumentai, jog pagal LVAT asmuo visą leidimo gyventi laikotarpį turi atitikti UTPJ reikalavimus, šiuo atveju neaktualūs, nes UTPJ 53 straipsnio 6 dalyje nustatyta sąlyga dėl lietuvių kalbos mokėjimo yra įvykdyta, tai patvirtina pažymėjimas, kuris, kaip minėta, yra nenuginčytas.

LVAT atmetė MD apeliacinį skundą.

2025 m. gruodžio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2713-602/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03838-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl į Šengeno informacinę sistemą įtraukto perspėjimo apie užsieniečio grąžinimą panaikinimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas atšaukti perspėjimą Šengeno informacinėje sistemoje (toliau – SIS) dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pateikė MD prašymą „Dėl draudimo atvykti panaikinimo“ / „atšaukti įspėjimą dėl jo neįsileidimo Centrinėje antrosios kartos Šengeno informacinėje sistemoje (C.SIS)“. MD byloje ginčytu sprendimu pareiškėjo prašymo netenkino, nurodė, kad į SIS yra įvedęs perspėjimą dėl grąžinimo, o ne dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi. MD pareiškėją informavo apie galimybę pateikti sprendimo dėl grąžinimo į užsienio valstybę įvykdymo faktą patvirtinančius dokumentus.

Vadovaudamasis Reglamento (ES) 2018/1861³ nuostatomis, LVAT pažymėjo, jog atsakovas j SIS įtraukė perspėjimą dėl gražinimo j užsienio valstybę. Panaikinus pareiškėjui išduotą leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, pareiškėjas neišvyko iš Šengeno valstybių narių teritorijos ir nei teismui, nei atsakovui nepateikė savo teisėtą buvimą patvirtinančio dokumento. Todėl MD neturėjo pareigos tenkinti pareiškėjo prašymą, ginčo sprendimas pripažintas pagrįstu ir teisėtu.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2025 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2821-525/2025

Teismo proceso Nr. 3-63-3-01077-2025-9

Procesinio sprendimo kategorija 8.6.2

[Prieiga internete](#)

Prieglobstis

Dėl užsieniečio registracijos pažymėjimo su teise dirbti išdavimo, kai vykdoma prieglobsčio prašytojo perdavimo pagal Dublino reglamentą procedūra

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD 2025 m. rugpjūčio 6 d. sprendimo, kuriuo pareiškėjui atsisakyta išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą su teise dirbti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad sprendimas dėl perdavimo laikytinas sprendimu prieglobsčio byloje pirmojoje instancijoje, o tai reiškia, kad MD per UTPĮ nustatytą 6 mėnesių terminą priėmė sprendimą, kuris sustabdo teisės dirbti įgijimą pagal UTPĮ nuostatas.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pateikė prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje. Vadovaudamasis Dublino reglamento⁴ nuostatomis, MD 2025 m. liepos 18 d. sprendimu nusprendė perduoti pareiškėją Rumunijai. Administraciniai teismai šį MD sprendimą paliko nepakeistą. Pareiškėjas 2025 m. rugpjūčio 4 d. pateikė prašymą išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą su teise dirbti. MD byloje ginčytu sprendimu netenkino šio pareiškėjo prašymo. Byloje nepateikta duomenų, jog 2025 m. liepos 18 d. sprendimas yra įvykdytas, t. y. kad pareiškėjas buvo perduotas Rumunijai, kuri atsakinga už jo prieglobsčio prašymo nagrinėjimą.

Vadovaudamasis bylai aktualiu ES ir nacionaliniu teisiniu reguliavimu, taip pat ESTT formuojama praktika, LVAT pažymėjo, jog nedaroma jokie skirtumo pagal tai, ar dėl prašytojo vyksta perdavimo kitai valstybei narei procedūra pagal Dublino reglamentą, ar ne. Prašytojas išsaugo šį statusą, kol dėl jo tarptautinės apsaugos prašymo „dar nepriimtas galutinis sprendimas“. Taigi, jeigu *stricto sensu* (griežtąja prasme) galimybė patekti į darbo rinką nėra materialioji priėmimo sąlyga, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/33⁵ 2 straipsnio g punktą, vis dėlto ji priskirtina prie priėmimo sąlygų pagal šios direktyvos 2 straipsnio f punktą, suprantamą kaip teisės ir privilegijos, kurios pagal šią direktyvą suteikiamos bet kuriam tarptautinės apsaugos prašytojui, dėl kurio prašymo nėra priimta galutinio sprendimo. Todėl atitinkamos valstybės narės pareigos pagal Direktyvos 2013/33 15 straipsnio 1 dalį suteikti tarptautinės apsaugos prašytojui galimybę patekti į darbo rinką nelieka tik galutinai perdavus šį asmenį atsakingai valstybei narei. Tarptautinės apsaugos prašytojai, dėl kurių priimtas sprendimas perduoti pagal Dublino reglamentą, patenka į šios direktyvos 15 straipsnio 1 dalies taikymo asmenų atžvilgiu sritį; direktyvos 15 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos tarptautinės apsaugos prašytojui neleidžiama patekti į darbo rinką vien dėl to, kad buvo priimtas sprendimas dėl jo perdavimo pagal Dublino reglamentą.

LVAT konstatavo, kad MD nėra priėmęs sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo pareiškėjui per 6 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos ne dėl pareiškėjo kaltės. Šiomis aplinkybėmis LVAT darė išvadą, kad pareiškėjas nuo 2025 m. vasario 17 d. atitiko teisės dirbti įgijimo sąlygas

³ 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006.

⁴ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai.

⁵ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo.

pagal UTPĮ nuostatas. Aplinkybė, kad MD 2025 m. liepos 18 d. sprendimą pareiškėjas buvo apskundęs teismui, nėra teisiškai reikšminga sprendžiant dėl jo teisės dirbti įgijimo pagal UTPĮ ir Direktyvos 2013/33 nuostatas.

Dėl nurodytų priežasčių ginčytas MD sprendimas pripažintas nepagrįstu ir neteisėtu bei panaikintas.

2025 m. gruodžio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2817-442/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04462-2025-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.7

[Prieiga internete](#)

Dėl paramos prieglobsčio prašytojo integracijai nepratęsimo, nustačius, kad jis nesimoko lietuvių kalbos

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Prieglobsčio gavėjų paramos integracijai klausimų komisijos (toliau – Komisija) sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas pratęsti jam paramos teikimą integracijai, pagrįstumo ir teisėtumo. Atsisakymas tenkinti pareiškėjo prašymą buvo motyvuojamas tuo, kad pareiškėjas be pateisinamos priežasties praleido 40 proc. ir daugiau lietuvių kalbos kursų suaugusiems užsiėmimų.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog Komisijos sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, priimtas kompetentingo subjekto ir laikantis teisės aktais nustatytų procedūrų.

LVAT pažymėjo, jog pagal UTPĮ 108 straipsnio 3 dalies 1 punktą Lietuvos valstybės paramos integracijai teikimas nutraukiamas, jeigu užsienietis, kuriam teikiama Lietuvos valstybės parama integracijai, nevykdo įsipareigojimų, nurodytų šio įstatymo 109 straipsnio 3 dalyje nurodytos Lietuvos valstybės paramos teikimą integracijai įgyvendinančios institucijos ar įstaigos su šiuo užsieniečiu sudarytoje sutartyje dėl Lietuvos valstybės paramos integracijai teikimo (vienas iš nutraukimo pagrindų). Aprašo⁶ 40 punktas nustato atvejus, kada parama integracijai savivaldybės teritorijoje gali būti nutraukiama komisijos sprendimu, be kita ko, jeigu prieglobsčio gavėjas be pateisinamos priežasties praleidžia 40 proc. ir daugiau lietuvių kalbos ir (ar) lietuvių kultūros pažinimo kursų suaugusiems užsiėmimų (Aprašo 40.1.1 p.). Sutartyje dėl paramos nurodyta, jog prieglobsčio gavėjas įsipareigoja lankyti vykdytojo organizuojamus lietuvių kalbos kursus suaugusiems ir išlaikyti I valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos egzaminą.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT konstatavo, kad pareiškėjas neįrodė, jog egzistuoja pagrindas naikinti Komisijos sprendimą. Šią išvadą teisėjų kolegija padarė įvertinusi byloje nustatytų faktinių aplinkybių ir surinktų įrodymų visumą. Byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėjas nemoka lietuvių kalbos. Teisėjų kolegija atmetė pareiškėjo apeliacinio skundo argumentus, kad jis nežinojo apie būtinybę mokytis lietuviškai.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2025 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1320-1047/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04753-2024-0

Procesinio sprendimo kategorija 9.5

[Prieiga internete](#)

Mokesčiai

Dėl papildomas (mokesčio įstatyme nenumatytas) nekilnojamojo turto mokesčio ar žemės mokesčio lengvatas (jų taikymo sąlygas) nustatančių, keičiančių ar panaikinančių savivaldybių tarybų norminių administracinių aktų nuostatų įsigaliojimo ir taikymo laike reikalavimų

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) sprendimų, kuriais nuspręsta neatleisti (atsisakyta atleisti) pareiškėjos nuo nekilnojamojo turto mokesčio ir žemės mokesčio už 2021 metus.

Tokius sprendimus savivaldybės taryba priėmė remdamasi vien aplinkybe, kad pareiškėja netenkino prašymo pateikimo metu (2022 metais) galiojusiame šių mokesčių lengvatas nustačiusiame Tarybos sprendime, įsigaliojusiame 2021 m. gegužės 4 d. (toliau – Naujas aprašas), nustatytos sąlygos – neturėti įsiskolinimų

---

⁶ Vyriausybės 2016 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. 998 patvirtintas Lietuvos valstybės paramos užsieniečių integracijai teikimo sąlygų ir tvarkos aprašas.

valstybės ir savivaldybių biudžetams už ankstesnius mokestinius laikotarpius (pareiškėja turėjo žemės mokesčio nepriemoką už 2018–2020 metus).

Savo nesutikimą su tokiais sprendimais pareiškėja iš esmės grindė aplinkybe, jog jos atžvilgiu turėjo būti taikomas ne Naujas aprašas, bet ginčo mokestinio laikotarpio pradžioje galiojęs mokesčio lengvatas nustatęs ankstesnis Tarybos sprendimas, kuriame minėta lengvatų taikymo sąlyga (įsiskolinimo neturėjimas) nebuvo numatyta.

Šiuo aspektu LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, kad Konstitucijos, Vietos savivaldos įstatymo, Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo ir Žemės mokesčio įstatymo nuostatomis savivaldybių taryboms yra suteikta teisė numatyti papildomas (mokesčių įstatymuose konkrečiai nenumatytas) nekilnojamojo turto mokesčio ir (ar) žemės mokesčio lengvatas – sumažinti mokestį arba visai nuo jo atleisti, t. y. nustatyti išskirtines apmokestinimo šiais mokesčiais sąlygas, kurios yra palankesnės, palyginti su įprastinėmis sąlygomis, taip pat šių lengvatų taikymo tvarką. Savivaldybių tarybos turi teisę, o ne pareigą nustatyti papildomas ginčo mokesčių lengvatas (apmokestinimo išimtis), tačiau, numaćiusi tokias lengvatas, ji negali vėliau atsisakyti jų taikyti, jei mokesčio mokėtojas atitinka (tenkina) šios lengvatos taikymo pagrindus bei sąlygas.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat akcentavo, jog mokesčio lengvatos yra vienas iš esminių mokesčio elementų, todėl nėra pagrindo teigti, kad naudojamosi Konstitucijos 121 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybė savivaldybės (savivaldybių tarybos) nėra saistomos tų pačių konstitucinių reikalavimų, kurių, nustatydamas apmokestinimo išimtis ir lengvatas, privalo paisyti įstatymų leidėjas, kaip antai pareigos užtikrinti konstitucinius teisinio reguliavimo aiškumo ir apibrėžtumo, taip pat teisinio tikrumo principus; mokestinės prievolės turinys, jos atsiradimo, vykdymo ir pasibaigimo tvarka ir pagrindai Lietuvos mokesčių teisės aktuose turi būti aiškiai apibrėžti. LVAT pabrėžė ir tai, kad atitinkamų mokestinių teisinių santykių dalyvių atžvilgiu yra taikomos tos mokesčio lengvatą nustatančių mokesčių teisės aktų nuostatos, kurios galiojo konkrečios mokestinės prievolės atsiradimo momentu (t. y. momentu, kuriuo pagal įprastines apmokestinimo sąlygas atsiranda atitinkamos mokestinės prievolės).

Negalimas, be kita ko, su teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei teisėtų lūkesčių apsaugos principais nesuderinamas aiškinimas, jog vien tai, kad mokesčio mokėtojo teisė į atitinkamą mokestiniu laikotarpiu (apmokestinimo momentu) galiojusiuose mokesčių teisės aktuose numatytą mokesčio lengvatą yra įgyvendinama pasibaigus šiam (mokestiniam) laikotarpiui, pavyzdžiui, teikiant mokesčio deklaraciją ar, kaip buvo nagrinėtu atveju, atitinkamą prašymą, turi būti taikomos tos mokesčio lengvatą ir jos taikymo pagrindus bei sąlygas nustatančios materialiosios mokesčių teisės aktų nuostatos, kurios galiojo šios deklaracijos ar prašymo pateikimo metu.

Šiame kontekste LVAT išplėstinė teisėjų kolegija akcentavo ir tai, jog pagal bendrą taisyklę teisės aktų nuostatų (įskaitant tas, kuriomis yra nustatoma, keičiama ar panaikinama mokesčio lengvata) galiojimas yra nukreiptas į ateitį, o teisėkūros subjektai gali numatyti, kad naujai priimtų mokesčių teisės aktų nuostatos taikomos iki jų įsigaliojimo susiklosčiusiems teisiniams santykiams tik su sąlyga, jog šiomis nuostatomis yra sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nėra pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams.

Be to, reikalavimo numatyti tinkamą *vacatio legis* (laikotarpį nuo teisės akto oficialaus paskelbimo iki jo įsigaliojimo, taikymo pradžios) privalu laikytis ir savivaldybių taryboms naudojantis teise nustatyti (papildomas) mokesčių ir rinkliavų lengvatas, o kiek tai yra susiję su šio termino trukme – nėra jokio objektyvaus pagrindo vertinti (teigti), jog pagal Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo ir Žemės mokesčio įstatymo nuostatas priimamų mokesčių lengvatas nustatančių, keičiančių ar naikinančių savivaldybių tarybų sprendimų įsigaliojimui turėtų būti taikomi trumpesni terminai, nei nustatyti Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje⁷ (t. y. 6 mėn.). Pastarasis reikalavimas dėl *vacatio legis* gali būti netaikomas, kai ne nustatomos papildomos pareigos ar apribojimai asmenims, o yra lengvinama mokesčių mokėtojų padėtis.

Šių ir kitų aplinkybių kontekste įvertinusi mokesčių įstatymų nuostatas išplėstinė teisėjų kolegija pripažino, kad sprendžiant dėl pareiškėjos atleidimo nuo nekilnojamojo turto mokesčio negalėjo būti taikomos Naujo aprašo nuostatos, dėl ko klausimas dėl pareiškėjos atleidimo nuo šio mokesčio grąžintas Tarybai nagrinėti iš naujo. Tačiau, atsižvelgusi, be kita ko, į tai, jog apmokestinimo žemės mokesčio momentu (2021 m. birželio 30 d.)

⁷ „Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymai, nustatantys naujus mokesčius, naujus mokesčio tarifus, mokesčio lengvatas, sankcijas už mokesčių įstatymų pažeidimus arba iš esmės pakeičiantys apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarką ar apmokestinimo teisinio reglamentavimo bei taikymo principus, įsigalioja ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo oficialaus paskelbimo dienos <...>“.

galiojo Naujas aprašas, o iki šio aprašo įsigaliojimų nebuvo norminių aktų, kuriuose ginčo savivaldybėje būtų numatytos pareiškėjai taikytinos žemės mokesčio lengvatos, išplėstinė teisėjų kolegija pripažino, jog pagrįstai buvo atsisakyta pareiškėją atleisti nuo šio mokesčio mokėjimo už 2021 metus.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-574-492/2025

Teismo proceso Nr. 3-64-3-02658-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 12.17

[Prieiga internete](#)

Aplinkos apsauga

Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo vertinimo neatlikimo, kai tokia veikla draudžiama draustinyje

Dėl žvyro gavybos plėtros kraštovaizdžio draustinyje pripažinimo naujo žvyro karjero įrengimu

Apžvelgiamos bylos dalykas – atsakovo Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui nustatyti planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) įgyvendinimo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą Širvintų rajono Liaukiškių žvyro telkinio teritorijoje, patenkančioje į Budelių kraštovaizdžio draustinį (toliau – Draustinis), pagrįstumas ir teisėtumas.

Pareiškėjas siekė vykdyti žvyro gavybą praplečiant ankstesniu Geologijos tarnybos leidimu suteikto sklypo, kuriame baigiami eksploatuoti ištekliai, ribas.

Tarnyba ginčytame sprendime nurodė, kad pareiškėjo planuojamas Liaukiškių žvyro telkinys patenka į Draustinį, naujas pareiškėjo pageidaujamas eksploatuoti žvyro telkinio plotas, kuris detalai išžvalgytas 2011 metais, yra už Draustinio steigimo metu pažymėtų žvyro telkinio ribų, kasybos darbais nepažeistoje Draustinio dalyje, todėl žvyro gavyba šiame plote vertintina kaip naujo naudingųjų išteklių karjero įrengimas Draustinyje ir tai prieštarauja Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatomis ir yra negalima.

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad ginčytas atsakovo sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas.

LVAT teisėjų kolegija sutiko su atsakovo pozicija, kad Tarnyba, nustačiusi, jog pareiškėjo PŪV išvis negalima Draustinyje, neturi nagrinėti ir vertinti pareiškėjo prašyme nurodytų aplinkybių ir pateiktų dokumentų (Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 str. 6 d.), o pagal Saugomų teritorijų įstatymo 27 straipsnio 5 dalies 8 punktą Tarnyba atlieka vertinimus veiklų, dėl kurių leistinumą draustiniuose ar valstybiniuose parkuose nusprendžiama atlikus jų poveikio kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms įvertinimą.

Toliau teisėjų kolegija vertino, ar atsakovas pagrįstai ir teisėtai nustatė, kad pareiškėjo planuojama ūkinė veikla Draustinyje nėra galima.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, kad gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose draudžiama pradėti durpių kasybą, įrengti naujus angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimo ir naudojimo gręžinius, karjerus, naudingųjų iškasenų šachtas, vykdyti tiesioginius naudingųjų iškasenų geologinius tyrimus. Teisėjų kolegija padarė išvadą, jog įstatymų leidėjas įtvirtino, kad gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose draudžiama įrengti naujus karjerus.

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas teigė, jog neteisingai buvo pritaikytas minėtas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktas, nes jo siekiamas esančio karjero praplėtimas (išplėtimas) nėra naujas karjeras, o pagal minėtą punktą draudžiamas tik naujų karjerų įrengimas, t. y. žemės gelmių naudojimas įrengtuose karjeruose nėra draudžiamas.

Vertindama, ar pareiškėjo nurodyta veikla nėra naujo karjero įrengimas, LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, kad byloje nustatyta, jog steigiant Draustinį žemėlapyje buvo aiškiai pažymėtos žvyro karjero ribos ir pareiškėjui leidimas buvo išduotas eksploatuoti šį žvyro karjerą, o dabar pareiškėjas siekė kasti žvyrą naujame sklype, kuris yra už anksčiau išduotu leidimu suteikto kasybos sklypų ribų, kasybos nepažeistoje Draustinio dalyje. Konstatuota, kad šiuo atveju pareiškėjas siekė įrengti žvyro karjerą (eksploatuoti naują žvyro telkinį) naujame žemės sklype, esančiame Draustinyje, t. y. Draustinio žemę naudoti kitoms reikmėms. Taigi, LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad Tarnyba pagrįstai žvyro gavybą atviruoju būdu naujame plote vertino kaip naujo naudingųjų išteklių karjero įrengimą, kuriam eksploatuoti reikalingas naujas leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir naujas išteklių naudojimo planas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-677-520/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08447-2023-3

Procesinio sprendimo kategorija 14.2.3

[Prieiga internete](#)

Žemės teisiniai santykiai

Dėl draudimo viešąja vieta, kurioje gali būti vykdoma komercinė veikla, pripažinti valstybinės žemės sklypą, kurio naudojimo būdas – rekreacinės teritorijos

Dėl galimybės nustatyti papildomą žemės naudojimo būdą pagal detaliajame plane nustatytą žemės naudojimo tipą, kai šiame teritorijų planavimo dokumente yra nurodyti ir konkretūs galimi žemės naudojimo būdai

Apžvelgiamoje byloje buvo nagrinėjamas viešąjį interesą gynusio prokuroro pareiškimas panaikinti įvairius administracinius sprendimus, įskaitant (1) Elektrėnų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybos sprendimą, kuriuo nuspręsta, jog viename iš ginčo sklypų gali būti teikiamos paslaugos, taip pat vykdoma prekyba nuo (iš) laikinųjų prekybos įrenginių, kioskų paviljonų, prekybai pritaikytų automobilių ar priekabų, lauko kavinių (toliau – Sprendimas dėl viešųjų vietų), ir (2) Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą, kuriuo ginčo žemės sklypams prie esamo naudojimo būdo – rekreacinės teritorijos, nustatytas papildomas žemės naudojimo būdas – komercinės teritorijos (toliau – Įsakymas).

Pirmosios instancijos teismas šiuos sprendimus panaikino.

Ginčyta Sprendimo dėl viešųjų vietų nuostata Savivaldybės patikėjimo teise valdomo žemės sklypo, kurio naudojimo būdas – rekreacinės teritorijos, teritorija buvo Tarybos pripažinta viešąja vieta, kaip ji suprantama pagal, be kita ko, Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktą⁸, t. y. vieta, kurioje gavus leidimą gali būti teikiamos paslaugos, taip pat vykdoma prekyba nuo (iš) laikinųjų prekybos įrenginių, kioskų paviljonų, prekybai pritaikytų automobilių ar priekabų, lauko kavinių.

Prokuroras iš esmės laikėsi pozicijos, jog teritorijose, kuriose nustatytas žemės (sklypo) naudojimo būdas – rekreacinės teritorijos, savaime yra draudžiama bet kokia minėtoje Rinkliavų įstatymo nuostatoje minima paslaugų teikimo ir (ar) prekybos veikla.

Šiuo aspektu įvertinusi aktualias Žemės įstatymo ir jį įgyvendinančių norminių aktų nuostatas, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog žemės sklypuose, kuriems yra nustatytas aptariamas žemės naudojimo būdas (rekreacinės teritorijos), keliamas akivaizdus naudojimo rekreacijai reikalavimas. Jis yra esminis. Tačiau nėra jokių nuostatų, kurios numatytų, kad su ilgalaikiu ar (ir) trumpalaikiu poilsiu susijusi veikla⁹ (rekreacinėse teritorijose) turi būti vykdoma tik neatlygintinai. Kiekvienu konkrečiu atveju turi būti įvertinama, ar veikla, kuri planuojama vykdyti žemės sklype, įskaitant atlygintinę veiklą, nepaneigia esminio žemės sklypo naudojimo būdo reikalavimo – rekreacijai.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog pareiškėjas nenurodė ir teismas nenustatė jokių priešasčių, kurios nagrinētu atveju ribotų savivaldybės tarybos teisę valstybinės žemės sklypą, kurio žemės naudojimo būdas – rekreacinės teritorijos, pripažinti viešąja vieta, be kita ko, minėtos Rinkliavų įstatymo nuostatos taikymo tikslais. Kartu akcentuota, kad vien atitinkamos teritorijos pripažinimas aptariama viešąja vieta savivaldybės tarybos sprendimu savaime nereiškia, jog šioje teritorijoje (žemės sklype) teikiant atitinkamas paslaugas ar vykdant

⁸ „Savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietinę rinkliavą už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose išdavimą (viešąja vieta, kurioje vykdoma prekyba, teikiamos paslaugos, laikytina savivaldybės teritorijoje esanti savivaldybei ar valstybei nuosavybės teise priklausanti ar patikėjimo teise valdoma teritorija (išskyrus išnuomotą ar perduotą naudotis teritoriją), kurioje teikiamos paslaugos, taip pat vykdoma prekyba nuo (iš) laikinųjų prekybos įrenginių, kioskų paviljonų, prekybai pritaikytų automobilių ar priekabų, lauko kavinių).“

⁹ Pagal iki 2024 m. spalio 31 d. galiojusio Žemės naudojimo būdų turinio aprašo, patvirtinto žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-37/D1-40, 23 punktą žemės sklypo naudojimo būdo rekreacinės teritorijos turinys – „žemės sklypai, skirti ilgalaikiam (stacionariam) poilsiui su poilsio paskirties pastatais ar trumpalaikiam poilsiui“. Vadovaujantis nuo 2024 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusio Žemės naudojimo būdų aprašo, patvirtinto aplinkos ministro 2024 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-199, 23 punktu, aptariamo žemės (sklypo) naudojimo būdo (rekreacinės teritorijos) turinys yra apibrėžtas, kaip „žemės sklypai, skirti ilgalaikiam (stacionariam) ar trumpalaikiam poilsiui su viešajam naudojimui skirtais poilsio paskirties pastatais, viešbučiais, sanatorijomis ir sporto aikštynais <...>“.

minėtą prekybą (išduodant leidimus tokiai veiklai) yra eliminuojama pareiga laikytis nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, kitų konkrečiai teritorijai (žemės sklypui) nustatytų veiklos ribojimų, nepaneigti žemės sklypo naudojimo būdo turinio.

LVAT pripažino, jog nebuvo pagrindo naikinti ginčytos Sprendimo dėl viešųjų vietų nuostatos.

Apžvelgiamoje byloje taip pat ginčytu Įsakymu Savivaldybės administracijos direktorius prie ginčo sklypų esamo naudojimo būdo – rekreacinės teritorijos – nustatė papildomą žemės naudojimo būdą – komercinės teritorijos, nors galiojančiuose detaliuosiuose planuose šiems sklypams buvo numatytas tik vienas žemės naudojimo būdas – rekreacinės teritorijos.

Proceso šalys iš esmės nesutarė dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus galimybės nukrypti nuo šiuose detaliuosiuose planuose nustatyto (konkretaus) galimo žemės naudojimo būdo – rekreacinės teritorijos, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 18 straipsnio 5 dalimi, nustatančia, jog konkretūs žemės sklypo ar jo dalies žemės naudojimo būdai pagal detaliajame plane patvirtintą teritorijos naudojimo tipą nustatomi tvirtinant detalų planą, o kitais galimais žemės naudojimo būdais keičiami savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Vyriausybės nustatyta tvarka informuojant visuomenę.

Įvertinusi reikšmingą teisinį reguliavimą, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad detaliajame plane nustatytas teritorijos naudojimo tipas Teritorijų planavimo įstatymo 18 straipsnio 5 dalies taikymo tikslais yra aktualus tik tuo atveju, jei jame (detaliajame plane) nėra nurodyti konkretūs žemės naudojimo būdai. Kadangi nagrinėtu atveju detaliajame plane buvo nustatytas konkretus žemės naudojimo būdas – rekreacinės teritorijos, Savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliojimai nustatyti papildomą ginčo žemės sklypo naudojimo būdą – komercinės teritorijos – negalėjo būti kildinami iš Teritorijų planavimo įstatymo 18 straipsnio 5 dalies.

LVAT atmetė šią apeliacinio skundo dalį.

2025 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1818-1047/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04693-2021-0

Procesinio sprendimo kategorija 15.2

[Prieiga internete](#)

Žalos atlyginimas

Dėl turinės žalos atlyginimo, savivaldybei nevykdant teisės akte numatytos formalųjį švietimą papildančios futbolo programos finansavimo

Byloje nagrinėtas ginčas dėl turinės žalos atlyginimo VšĮ futbolo akademijai „Dainava“, savivaldybei nevykdant teisės akte nustatytos pareigos ir nepagrįstai neskyrus finansavimo formalųjį švietimą papildančio ugdymo (futbolo) programai.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir priteisė jam solidariai iš atsakovų Alytaus miesto savivaldybės, atstovaujamos Alytaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija), ir Alytaus miesto savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) 112 433 Eur turinės žalos atlyginimą bei procesines palūkanas. Savivaldybė su šiuo teismo sprendimu nesutiko ir apeliaciniame skunde prašė priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą atmesti.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad pagal FŠPU Aprašą¹⁰ buvo numatyta finansuoti visus nuo 5 metų (kai tais mokslo metais jam sueina 6 metai) iki 20 metų (specialiųjų poreikių iki 21 metų) Alytaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinius, kurių gyvenamoji vieta deklaruota Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje ir kurie dalyvauja papildomose ugdymo programose. Tam, kad veiklos būtų finansuotos, mokiniai turėjo dalyvauti švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu nustatyta tvarka registruotose formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose, kurias vykdo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo institucijų registruotos organizacijos. Pagal FŠPU Aprašą buvo nustatomi kiekvienos programos metų mokymo dydžiai, įskaitant ir sporto srityje.

Pareiškėjas VšĮ futbolo akademija „Dainava“, vykdamas formalųjį švietimą papildančią vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų švietimo ugdymo programą futbolo ir su futbolu susijusiose srityse, atitiko teisės aktų nustatytus reikalavimus ir atliko visus reikalingus veiksmus, kad gautų finansavimą pagal FŠPU Aprašą savo vykdomai

¹⁰ Savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti ir jų naudojimo tvarkos aprašas, patvirtintas Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2020 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. T-191.

programai. Administracija apskaičiavo konkrečias finansavimo sumas, t. y. 22 883 Eur 2020 metams ir 89 600 Eur 2021 metams, bei patikino pareiškėją, jog finansavimas bus skirtas ir su juo bus pasirašyta finansavimo sutartis. Tačiau pareiškėjas negavo numatyto finansavimo, kadangi Taryba, svarstydama Alytaus miesto 2020 metų biudžeto pakeitimą, neskyrė tam lėšų, o tvirtindama 2021 metų biudžetą – perkėlė pareiškėjui numatytas skirti lėšas į kitą programą ir priemonę.

LVAT, įvertinęs FŠPU Aprašu nustatytas savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms sąlygas, numatytus konkrečius (diferencijuotus) krepšelių dydžius, atsižvelgiant į skirtingų programų ypatumus, reikalavimus šias programas vykdančioms organizacijoms ir kt., konstatavo, jog FŠPU Aprašas laikytinas teisės aktu, kuris ne tik numatė suinteresuotiems subjektams, vykdančioms formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas, teisę į savivaldybės biudžeto lėšų skyrimą, bet ir nustatė pareigą savivaldybei vykdyti apraše numatytus įsipareigojimus ir numatyti biudžete lėšas prisiimtų įsipareigojimų vykdymui. Taigi, FŠPU Aprašo nuostatomis prisiimti įsipareigojimai savo ruožtu riboja Tarybos diskreciją priimančiam sprendimui dėl savivaldybės biudžeto lėšų (ne)skyrimo formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų tiekėjams, atitinkantiems FŠPU Apraše nustatytus reikalavimus.

Byloje nustatyta, kad Taryba, patvirtindama FŠPU Aprašą ir nustatydamą formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų finansavimo taisyklę, veikė realizuodama Vietos savivaldos įstatyme ir Švietimo įstatyme numatytas funkcijas bei neperžengdama nustatytų įgaliojimų. Todėl nebuvo pagrindo vertinti, kad formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų finansavimas kyla ne įstatymų pagrindu ar yra jiems prieštaraujantis. Be to, bylos duomenys patvirtino, kad FŠPU Aprašu patvirtinta tvarka buvo įgyvendinama realiai, lėšos buvo skiriamos formaliojo švietimo papildomo ugdymo programas vykdančioms kitiems subjektams, o paties FŠPU Aprašo teisėtumas nebuvo kvestionuojamas.

LVAT atkreipė dėmesį, kad faktas, jog lėšos buvo numatytos biudžete tikslui „Koordinuoti formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas“ ir biudžeto tvirtinimo etape buvo perkeltos kitam subjektui bei kitai priemonei, paneigė savivaldybės veiklos skaidrumo, planingumo principus bei pažeidė gero administravimo principą. Šiuo atveju pareiškėjas atliko visus reikalingus veiksmus finansavimui pagal FŠPU Aprašą gauti, todėl jam negali būti perkeliama neigiamų pasekmių našta dėl finansavimo sutarties nepasirašymo. Taip pat pareiškėjui negali būti perkeliama atsakomybė už savivaldybės biudžeto lėšų, reikalingų jos įsipareigojimams vykdyti, skyrimą, jų šaltinių planavimą ir pan.

Nurodytomis aplinkybėmis LVAT sprendė, kad Taryba ir Administracija neveikė taip, kaip pagal įstatymus privalėjo veikti – nevykdė įsipareigojimų, kurie buvo prisiimti FŠPU Aprašu, ir pažeidė pareiškėjo teisėtus lūkesčius, kurie susiformavo jam įgyvendinant šiame apraše nustatytus reikalavimus, siekiant įgyti jame numatytą finansavimą formalųjį švietimą papildančio ugdymo – futbolo sporto – programai vykdyti, todėl privalo atlyginti pareiškėjui jo patirtą turtinę žalą, lygią negauto finansavimo sumai. Pareiškėjo teisėtų lūkesčių gauti FŠPU Apraše numatytą finansavimą realumą, be kita ko, pagrindė nuoseklus jo ir savivaldybės institucijų bendravimas.

Apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-823-492/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00664-2021-5

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl neturtinės žalos, kildinamos iš neteisėtų valstybės veiksmų, neleidžiant pareiškėjui patekti į Lietuvos Respublikos teritoriją, išstumiant jį į Baltarusiją, taip pat be teisėto pagrindo apribojus jo laisvę, atlyginimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš tariamai neteisėtų MD ir VSAT veiksmų, neleidžiant pareiškėjui patekti į Lietuvos Respublikos teritoriją bei išstumiant jį į Baltarusiją, taip pat be teisėto pagrindo apribojus jo laisvę, atlyginimo priteisimo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad VSAT pareigūnai, neleidžiant patekti pareiškėjui į Lietuvos Respubliką, veikė teisėtai, o vėlesni pareiškėjo judėjimo laisvės apribojimai buvo pagrįsti ir atitiko teisės aktų reikalavimus.

Vertindamas pareiškėjo neįleidimo į Lietuvos Respubliką bei išstūmimo aplinkybes, LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas neteisėtai pateko į Lietuvos Respublikos teritoriją, tačiau VSAT pareigūnai jį kartu su kitais užsieniečiais privertė grįžti į Baltarusijos teritoriją. VSAT pareigūnai tvirtino, jog pareiškėjas jokiais būdais

neprašė suteikti prieglobstį, o pareiškėjas tai neigė. Šiomis aplinkybėmis LVAT teisėjų kolegija pripažino, jog pareiškėjas yra silpnesnioji ginčo pusė, todėl visi neaiškumai turėjo būti vertinami jo naudai. Nagrinėjant administracines bylas, yra taikytina bendrojo pobūdžio taisyklė, pagal kurią pareiškėjas turi pateikti arba teismui nurodyti įrodymus, galinčius patvirtinti jo nurodytas bylai reikšmingas faktines aplinkybes. Tokiais įrodymais laikytini paties pareiškėjo paaiškinimai, jo tolesnis elgesys ginčo laikotarpiu, kai, pakartotinai patekęs į Lietuvos Respublikos teritoriją, pareiškėjas buvo patalpintas į gydymo įstaigą ir ten pateikė prieglobsčio prašymą (šie faktai užfiksuoti įvairiuose dokumentuose), pareiškėjo ir kitų kartu buvusių užsieniečių parodymai, duoti ikiteisminio tyrimo dėl neteisėto sienos perėjimo metu. Be to, atsižvelgiant į tai, kad pagal administracinių teismų praktiką žalos, padarytos valdžios institucijų veiksmais, atlyginimo bylose pareiga pateikti tam tikrus įrodymus nustatyta atsakovui, pirmosios instancijos teismas privalėjo atidžiau įvertinti VSAT pareigūnų pateiktus paaiškinimus apie tai, jog pareiškėjas prieglobsčio neprašė. Tačiau pirmosios instancijos teismas iš esmės tik pacitavo atsakovo atstovų paaiškinimus, laikydamas juos vienareikšmiškai teisingais. Tinkamo visapusiško surinktų įrodymų vertinimo teismas neatliko ir nepateikė argumentų, kodėl atmeta pareiškėjo paaiškinimus, kitus jo poziciją patvirtinančius įrodymus. LVAT teisėjų kolegija, iš naujo įvertinusi byloje surinktų įrodymų visetą, pripažino įrodytais faktais, jog ginčo laikotarpiu pareiškėjas buvo priverstinai išstumtas iš Lietuvos Respublikos teritorijos ir jam nebuvo suteikta galimybė pateikti tarptautinės apsaugos prašymą. VSAT pareigūnai, priverstinai išstumdami pareiškėją iš Lietuvos Respublikos teritorijos ir nesuteikdami jam realios galimybės pateikti prieglobsčio prašymą, veikė neteisėtai.

Byloje nustatyta, jog vėliau pareiškėjui patekus į gydymo įstaigą buvo konstatuoti jo kojų pėdų ir čiurnų nušalimai, todėl pripažinta, kad pareiškėjas patyrė žalą sveikatai, fizinį skausmą, neigiamus išgyvenimus. LVAT vertinimu, dėl šių pasekmių iš dalies kaltas tiek pats pareiškėjas, pasirinkęs nelegalaus patekimo į ES teritoriją šaltuoju metų laiku būdą, tiek kaimyninės autoritarinės valstybės pareigūnai, kurie taip pat priverstinai daug kartų liepė bandyti kirsti sieną ir neleido grįžti į gyvenamąsias vietas, tačiau tam tikra dalimi prie šios žalos padidėjimo prisidėjo ir VSAT pareigūnų, kurie išstūmė pareiškėją iš Lietuvos Respublikos teritorijos ir taip dar kelioms paroms privertė jį kęsti šaltį miške, veiksmai. Atsižvelgęs į pažeidimo pobūdį, mastą ir trukmę, pareiškėjo patirto diskomforto dydį (byloje nebuvo duomenų apie pažeidimo įtaką pareiškėjo psichinei sveikatai), į ginčui aktualių laikotarpių šalyje paskelbtą ekstremalią situaciją dėl migrantų antplūdžio ir masto, nesant duomenų apie tai, kad VSAT būtų siekęs pabloginti pareiškėjo teisinę padėtį, LVAT sprendė, jog nustatytas pareiškėjo teisių pažeidimas negalėjo sukelti ilgalaikių ir gilių pasekmių, dėl nustatyto pažeidimo kilęs tam tikras neigiamas poveikis nelaikytinas pakankamai intensyviu, sudarančiu pagrindą spręsti dėl neturtinės žalos, vertintinos pinigine išraiška, pareiškėjui atlyginimo, pats teisės pažeidimo pripažinimas yra pakankama ir teisinga satisfakcija.

Dėl pareiškėjo argumentų, susijusių su jo judėjimo laisvės apribojimu, LVAT nurodė, kad pareiškėjas, buvo supažindintas su MD sprendimais, kuriais priimtas nagrinėti jo prieglobsčio prašymas, nespręstas klausimas dėl jo įleidimo ir apgyvendinimo, tačiau nepareiškė pageidavimo skųsti šiuos sprendimus teismui. Apgyvendintas Pabėgėlių priėmimo centre, pareiškėjas buvo supažindintas su savo teisiniu statusu, įtrauktas į pažeidžiamų asmenų grupę, jam sudarytos būtinos sąlygos gauti sveikatos priežiūros paslaugas, sudaryta galimybė susitikti su advokatu, kreiptis į teismą. Taigi egzistavo faktinio pareiškėjo judėjimo laisvės apribojimo teisėtumo kontrolė, o pareiškėjo argumentai buvo įvertinti įsistejusiu teismo sprendimu, kuriuo spręsta dėl jo judėjimo laisvės apribojimo teisėtumo, atmetant pareiškėjo skundą.

Įvertinus 2023 metais Lietuvoje galiojusį prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo reglamentavimą, byloje pripažinta, kad pareiškėjo apgyvendinimas Pabėgėlių priėmimo centre buvo pagrįstas, truko vos mėnesį, tokiu judėjimo laisvės apribojimu buvo siekiama tinkamai išnagrinėti jo prieglobsčio prašymo motyvus ir užtikrinti ES išorės sienų saugumą, neteisėtos migracijos prevenciją. Dėl šių priežasčių pripažinta, jog nenustatyti neteisėti valstybės institucijų veiksmai ginčo laikotarpiu ribojant pareiškėjo judėjimo laisvę ir nėra pagrindo priteisti jam žalos atlyginimą.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, pripažindamas, kad pareiškėjo teisė pateikti tarptautinės apsaugos prašymą buvo pažeista, kitą pareiškėjo skundo dalį atmetė.

2025 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-820-552/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00153-2024-0

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl žalos, siejamos su netinkamomis kalinimo sąlygomis, atlyginimo, kai pats pareiškėjas niokojo kamerą ir joje esantį inventorių

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl žalos, kurią pareiškėjas kildino iš netinkamų kalinimo sąlygų, atlyginimo. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, nenustatęs atsakovo atstovo neteisėtų veiksmų.

LVAT iš byloje surinktų duomenų (tarnybinių pranešimų, nuotraukų ir kt.) nustatė, kad pareiškėjas pats nuolat piktybiškai niokojo kameros patalpas, taip sukeldamas savo skunde nurodytus nepatogumus. Šią išvadą, be kita ko, patvirtino teismo sprendimas civilinėje byloje, kuriuo dėl pareiškėjo tyčia sugadinto pataisos namų kameroje esančio materialaus turto (sudaužyto kameros lango stiklo, sudaužytų lempų, sulaužyto suoliuko ir sanitarinio mazgo durų) iš jo priteistas turtinės žalos atlyginimas. Be to, pats pareiškėjas nei civilinėje, nei šioje administracinėje byloje neneigė, kad niokojo kamerą. Atsižvelgusi į tai, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjo patirti nepatogumai buvo nulemti jo paties veiksmu, todėl šiuo aspektu nėra pagrindo konstatuoti atsakovo atstovo neteisėtus veiksmus.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-193-1188/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03817-2024-0

Procesinio sprendimo kategorija 20.5.1

[Prieiga internete](#)

Valstybės tarnyba

Dėl draudimo atleisti pareigūną, auginantį vaiką iki trejų metų, netaikymo, kai neatitinkami specialūs fiziniai reikalavimai

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymą dėl jo atleidimo iš tarnybos, įpareigoti Tarnybą grąžinti pareiškėją į buusias pareigas ir priteisti jam iš atsakovo vidutinį darbo užmokestį už visą priverstinės pravaikštos laiką.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas 2019 m. spalio 18 d. buvo paskirtas į Departamento Objektų apsaugos valdybos P3 skyriaus specialisto pareigas. Vadovaujantis Vadovybės apsaugos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 9 punktu, visi Tarnybos pareigūnai privalo atitikti fizinio pasirėngimo, fizinės prievartos veiksmų atlikimo, šaudymo ir kitus Tarnybos direktoriaus nustatytus specialiuosius reikalavimus, tačiau pareiškėjas dvejus metus iš eilės (2022 m. ir 2023 m.) neatitiko fizinės prievartos (arba kitaip savigynos) veiksmų atlikimo tikrinimo reikalavimų, dėl ko buvo atleistas iš tarnybos. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė nenustatęs jokių pažeidimų, kurie sudarytų pagrindą naikinti įsakymą dėl atleidimo.

Pareiškėjas, nesutikdamas su teismo išvadomis, be kita ko, pažymėjo, kad atleidimo iš tarnybos dieną augino du mažamečius vaikus, iš kurių vienam nebuvo ir metukų.

LVAT teisėjų kolegija, vertindama šiuo aspektu pareiškėjo apeliacinio skundo argumentus, pažymėjo, jog Vadovybės apsaugos įstatymo 61 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad negalima atleisti iš tarnybos pareigūnų, auginančių vaiką iki 3 metų, jeigu nėra jų kaltės (išskyrus atvejus, kai Tarnybos struktūrinis padalinys likviduojamas ir nėra galimybės perkelti į kitas lygiavertes ar žemesnes pareigas Tarnyboje). Remdamasis ankstesne minėtos normos taikymo praktika, LVAT, plėtodamas minėtos garantijos aiškinimą šios bylos kontekste, nurodė, kad tais atvejais, kai pareigūnas neatitinka Tarnybos direktoriaus nustatytų fizinio pasirėngimo reikalavimų dėl to, jog nesiima visų protingai pakankamų priemonių, kad atitiktų nustatytus reikalavimus, yra teisinis pagrindas pripažinti pareigūno kaltę tyčios ar neatsargumo formomis. Teisėjų kolegija pažymėjo, jog teisiniui kvalifikavimui nėra reikšminga, kuri iš kaltės formų nustatoma.

Apibendrinama savo argumentus, teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai pripažino pareiškėjo kaltę, todėl jo atžvilgiu netaikytina Vadovybės apsaugos įstatymo 61 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta draudimo atleisti iš tarnybos garantija, o atsakovo įsakymas pripažintas pagrįstu bei teisėtu.

2025 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2842-415/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01004-2024-6

Procesinio sprendimo kategorija 21.3.12

[Prieiga internete](#)

Teisinė pagalba

Dėl pareigos vertinti individualias aplinkybes, sprendžiant, ar teikti antrinę teisinę pagalbą daugiau nei vienoje byloje, pareiškėjui atsisakius apmokėti dalį išlaidų

Bylos dalykas – atsakovo Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui suteikti valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą, vadovaujantis Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 7 dalies 9 punktu, pagrįstumas ir teisėtumas bei neturtinės žalos atlyginimo priteisimas pareiškėjui.

Tarnyba sprendime nurodė, kad pareiškėjas yra priskirtinas prie asmenų, turinčių teisę gauti antrinę teisinę pagalbą, neatsižvelgiant į Vyriausybės nustatytus turto ir pajamų lygius teisinei pagalbai gauti (Įstatymo 12 str. 1 d. 6 p.), tačiau jam pagal Įstatymo 14 straipsnio 7 dalį už antrinės teisinės pagalbos teikimą kitose bylose valstybė garantuoja ir apmoka 30 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų. Tarnyba, įvertinusi aplinkybę, kad pareiškėjui jau yra suteikta antrinė teisinė pagalba civilinėje byloje, sprendė, jog šiuo atveju valstybės garantuojama ir apmokama antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalis yra 30 proc., o kitą dalį turi sumokėti pareiškėjas. Pareiškėjas prašyme suteikti antrinę teisinę pagalbą siekiamoje inicijuoti administracinėje byloje nurodė, kad jis nesutinka apmokėti antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalies (atitinkamai 50, 70 ar 85 proc.), todėl atsižvelgusi į tai Tarnyba sprendimu atsisakė pareiškėjui suteikti valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą (Įstatymo 11 str. 7 d. 9 p.).

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas yra priskirtinas prie asmenų, turinčių teisę gauti antrinę teisinę pagalbą, neatsižvelgiant į Vyriausybės nustatytus turto ir pajamų lygius teisinei pagalbai gauti (pareiškėjui nustatytas sunkus neįgalumo lygis ir jis yra pripažintas nedarbingu). Pareiškėjas taip pat nurodė aplinkybes, dėl kurių jam reikalinga antrinė teisinė pagalba ir kitoje byloje (jis neturi lėšų apmokėti advokatui, negali pats sau atstovauti).

Įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje (2020 m. birželio 26 d. įstatymo Nr. XIII-3179 redakcija) įtvirtinta, kad pareiškėjui, kurio asmens (šeimos) turtas ir pajamos atitinka pirmąjį turto ir pajamų lygį arba kuris turi teisę gauti antrinę teisinę pagalbą pagal šio įstatymo 12 straipsnio 2–18 punktus ir kuriam pagal Tarnybos sprendimus antrinė teisinė pagalba jau yra teikiama vienoje byloje, už antrinės teisinės pagalbos teikimą kitose bylose valstybė garantuoja ir apmoka 30 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų. Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 9 punkte (2018 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIII-1437 redakcija) nustatyta, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjas nesutinka apmokėti nustatytos antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalies.

Konstitucinis Teismas 2025 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. KT62-N13/2025 pripažino, kad Įstatymo 11 straipsnio 10 dalis (2020 m. birželio 26 d. įstatymo Nr. XIII-3179 redakcija) tiek, kiek joje nebuvo nustatyta, kad Tarnyba turi teisę išimtiniais atvejais, atsižvelgdama į šio straipsnio 11 dalyje nurodytą pareiškėjo prašymą ir įvertinusi konkretaus pareiškėjo individualią situaciją, suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai yra šio straipsnio 7 dalies 9 punkte nustatytas antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindas, prieštaravo Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui; kad Įstatymo 11 straipsnio 11 dalis (2020 m. birželio 26 d. įstatymo Nr. XIII-3179 redakcija) tiek, kiek joje nebuvo nustatyta, kad kai Tarnyba, vadovaudamasi šio straipsnio 7 dalies 9 punktu, priima sprendimą atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą, pareiškėjas turi teisę kreiptis į šią tarnybą su motyvuotu rašytiniu prašymu dėl savo individualios situacijos papildomo įvertinimo, prieštaravo Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui; kad Įstatymo 11 straipsnio 10 dalis (2023 m. birželio 29 d. įstatymo Nr. XIV-2103 redakcija) tiek, kiek joje nenustatyta, kad Tarnyba turi teisę išimtiniais atvejais, atsižvelgdama į pareiškėjo prašymą ir įvertinusi konkretaus pareiškėjo individualią situaciją, suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai yra šio straipsnio 7 dalies 9 punkte nustatytas antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindas, prieštarauja Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

LVAT konstatavo, kad Tarnyba turėjo vertinti individualią pareiškėjo situaciją, o ne apsiriboti Įstatymo nuostata, nustatančia, kad visais atvejais atsisakoma suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai jam jau yra teikiama antrinė teisinė pagalba vienoje byloje, ir pareiškėjas atsisako sumokėti dalį (70 proc.) teisinės pagalbos išlaidų pagal Įstatymo 14 straipsnio 7 dalį. Šiuo atveju nepagrįstai nebuvo įvertinta pareiškėjo individuali situacija pagal

šiuos kriterijus: gyvenimo lygį ir pareiškėjo turtinę padėtį; galimybes veiksmingai savarankiškai sau atstovauti; galimas išlaidas advokatui teikiant pagalbą; bylos, kurioje prašoma suteikti antrinę teisinę pagalbą, esmę ir kt., todėl sprendimas panaikintas ir atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

Byloje pripažinta, kad pareiškėjo teisė į tinkamą jo prašymo išnagrinėjimą buvo pažeista ir ši teisė apginta panaikinant sprendimą bei įpareigojant Tarnybą iš naujo išnagrinėti prašymą, ir nėra pagrindo pareiškėjui priteisti neturtinės žalos atlyginimą pinigais.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjo skundas tenkintas iš dalies, ginčytas sprendimas panaikintas ir Tarnyba įpareigota iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą, o kita skundo dalis atmesta.

2025 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1373-520/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09456-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 28.2

[Prieiga internete](#)

Tabako kontrolė

Dėl pareigos ant elektroninių cigarečių išorinės pakuotės nurodyti tas chemines medžiagas, kurių koncentracija gaminyje viršija 0,1 proc.

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) nutarimo „Dėl UAB „Litradės didmena“ gaminių – vienkartinį elektroninių cigarečių – patekimo į rinką“, kuriuo už Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Tabako įstatymas) 9⁴ straipsnio 2 dalies pažeidimą UAB „Litradės didmena“ paskirta 750 Eur bauda, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad Tarnyba nutarime pagrįstai nusprendė, jog bendrovė pažeidė Tabako įstatymo 9⁴ straipsnio 2 dalies reikalavimus. Pareiškėjas su tokiu pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko, pateikdamas apeliacinį skundą.

Tabako įstatymo 9⁴ straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog elektroninių cigarečių ir elektroninių cigarečių pildyklių vienetiniuose pakeliuose ar bet kokioje išorinėje pakuotėje turi būti pateikiamas visų gaminyje esančių cheminių medžiagų sąrašas (mažėjimo tvarka pagal svorį), nurodytas nikotino kiekis gaminyje ir iš vienos dozės gaunamas nikotino kiekis, gamybos serijos numeris ir rekomendacija laikyti gaminį vaikams nepasiekiamoje vietoje.

Pagal REACH reglamento¹¹ 33 straipsnio 1 dalį gaminio, kurio sudėtyje yra cheminė medžiaga, atitinkanti 57 straipsnio kriterijus ir nustatyta pagal 59 straipsnio 1 dalį, ir kurios koncentracija viršija 0,1 proc. masės (masės %), tiekėjas pateikia gaminio gavėjui pakankamai savo turimos informacijos (bent tos cheminės medžiagos pavadinimą), kad gaminį būtų galima saugiai naudoti. Vartotojo prašymu gaminio, kurio sudėtyje yra cheminė medžiaga, atitinkanti 57 straipsnio kriterijus ir nustatyta pagal 59 straipsnio 1 dalį, ir kurios koncentracija viršija 0,1 proc. masės (masės %), tiekėjas pateikia vartotojui pakankamai savo turimos informacijos (bent tos cheminės medžiagos pavadinimą), kad gaminį būtų galima saugiai naudoti (REACH reglamento 33 str. 2 d.).

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad tiek tyrimo Tarnyboje metu, tiek bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu buvo sprendžiamas klausimas dėl imperatyviai įtvirtinto reikalavimo, kad elektroninių cigarečių ir elektroninių cigarečių pildyklių vienetiniuose pakeliuose ar bet kokioje išorinėje pakuotėje turėtų būti pateikiamas visų gaminyje esančių cheminių medžiagų sąrašas (mažėjimo tvarka pagal svorį) laikymosi, t. y. dėl elektroninių cigarečių ženklavimo reikalavimų laikymosi.

Iš byloje pateikto elektroninių cigarečių saugos duomenų lapo buvo matyti, kad į šių cigarečių sudėtį įeinanti benzenkarboksirūgštis (CAS 65-85-0) sudaro 0,1–0,3 proc., taigi viršija 0,1 proc., todėl, vadovaujantis Tabako įstatymo 9⁴ straipsnio 2 dalies nuostatomis, bendrovė turėjo prievolę gaminių išorinėje pakuotėje nurodyti, jog minėta cheminė medžiaga yra jos prekiaujamose elektroninėse cigaretėse, tačiau to neatliko, nors

¹¹ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinant Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB.

viso proceso metu ir sutiko, kad turi pareigą ant išorinės pakuotės nurodyti tas chemines medžiagas, kurių koncentracija gaminyje viršija 0,1 proc.

Teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad Tarnyba nutarime pagrįstai konstatavo, jog pareiškėjas, pateikdamas į Lietuvos Respublikos rinką nutarime nurodytas elektronines cigaretes, kurių ženklime nenurodytas visų gaminyje esančių cheminių medžiagų sąrašas (mažėjimo tvarka pagal svorį), savo veiksmais pažeidė Tabako įstatymo 94 straipsnio 2 dalies reikalavimus.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistu, o apeliacinis skundas atmestas.

2025 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-738-629/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00155-2024-2

Procesinio sprendimo kategorija 34.1

[Prieiga internete](#)

Finansų rinkų priežiūra

Dėl Lietuvos banko teisės nutraukti su bendrove sudarytos Adresuojamojo BIC turėtojo sutarties galiojimą ir išregistruoti ją iš CENTROLink mokėjimo sistemos

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos banko sprendimo nutraukti su pareiškėju UAB „Majestic Financial“ sudarytos Adresuojamojo BIC turėtojo sutarties galiojimą ir išregistruoti pareiškėją iš CENTROLink mokėjimo sistemos pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad Lietuvos banko valdybos 2015 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 03-204 patvirtintų Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink adresuojamojo BIC turėtojo sutarties sudarymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 32.10 punktas suteikia teisę Lietuvos bankui vienašališkai be išankstinio įspėjimo nutraukti sutartį tais atvejais, kai jis surenka ar gauna pakankamai duomenų apie mokėjimo sistemos kliento veiklą, sudarančių pakankamą pagrindą pagrįstai manyti, jog mokėjimo sistemos klientas netinkamai valdo operacinę riziką, netinkamai atlieka pinigų plovimo ir teroristų finansavimo (toliau – PPTF) prevenciją. Nesutikdamas su tokiu sprendimu, pareiškėjas pateikė apeliacinį skundą.

LVAT teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 4 dalies 3 punktu, pažymėjo, kad Lietuvos bankas, atlikdamas finansų sistemos dalyvių priežiūrą ir surinkęs pakankamai duomenų, kad kuris nors iš šios sistemos dalyvių nesiima tinkamų PPTF prevencijos priemonių, turi teisę operatyviai apriboti tokio dalyvio galimybes toliau naudotis finansų sistemos elementais, taip pat ir CENTROLink mokėjimų sistema.

Lietuvos banko patikrinimo ataskaitoje ir rizikos vertinime buvo nurodyti faktai, susiję su tuo, jog pareiškėjas savo paslaugas teikia juridiniams asmenims, veikiančiams su aukšta PPTF rizika susijusiose srityse ir iš aukštos rizikos jurisdikcijų. Keli pareiškėjo darbuotojai per metus CENTROLink mokėjimo sistemoje atliko apie 72 tūkst. mokėjimų, išaugo aptarnaujamų klientų rizikingumas, kadangi aptarnaujamų klientų, veikiančių su aukšta PPTF rizika susijusiose srityse, dalis vis didėjo, o pakankamų ir efektyvių teisinių bei organizacinių priemonių, skirtų pinigų plovimo, teroristų finansavimo, sukčiavimo prevencijai bei sankcijų įgyvendinimui užtikrinti pareiškėjas neturėjo. LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, jog atsakovo surinkti duomenys apie pareiškėjo veiklą PPTF prevencijos srityje buvo pakankami kilti pagrįstiems įtarimams, jog pareiškėjas, kaip mokėjimo sistemos klientas, netinkamai valdė operacinę riziką, netinkamai atliko PPTF prevenciją ir tuo kėlė riziką visos finansų sistemos stabilumui bei saugumui. Pažymėta ir tai, jog patikrinimo ataskaitoje nurodytų trūkumų pareiškėjas iš esmės nepaneigė.

Nors pareiškėjas kėlė klausimą dėl bylos rūšinio teisingumo, teisėjų kolegija pripažino, jog pirmosios instancijos teismas iš esmės teisingai atsižvelgė į specialiosios teisėjų kolegijos suformuotą praktiką panašiose bylose. Specialioji teisėjų kolegija yra konstatavusi, kad Adresuojamojo BIC turėtojo sutarties sudarymas yra tarpininkavimo paslaugų teikimo, prisijungimo prie sistemos CENTROLink ir naudojimosi mokėjimo sistemos dalyvio tarpininkavimo paslaugomis, būdas. Tai, jog Lietuvos bankas, siekdamas teikti mokėjimo sistemos dalyvio tarpininkavimo paslaugas, ir ieškovas, siekdamas prisijungti prie sistemos CENTROLink bei naudotis mokėjimo sistemos dalyvio tarpininkavimo paslaugomis, yra sudarę Adresuojamojo BIC turėtojo sutartį, nereiškia, kad šalis tapo lygiateisiais civilinių teisinių santykių dalyviais, ir atsakovo teisės aktuose jam pavestas viešasis administravimas ieškovo atžvilgiu pasibaigė (2021 m. gruodžio 31 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-80/2021).

Tais atvejais, kai Lietuvos bankas priima sprendimus dėl poveikio priemonių taikymo mokėjimo sistemos dalyvio atžvilgiu, tolesni Lietuvos banko sprendimai nutraukti Adresuojamojo BIC turėtojo sutartį ar išregistruoti

iš sistemos CENTROLink yra poveikio priemonių, taikytų atsakovui vykdant funkcijas, susijusias su patvarios ir veiksmingos mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų veikimo skatinimu bei Lietuvos banko valdomų mokėjimo ir kitų mokėjimų infrastruktūrą sudarančių informacinių sistemų vystymu, pasekmė. Tai funkcijos, nors ir susijusios su mokėjimo sistemos valdymu ir tarpininkavimo paslaugų suteikimu pasirašius sutartį, tačiau iš esmės pagrįstos Lietuvos bankui, kaip pinigų ir valstybės institucijai, teisės aktais suteiktais valdingais įgaliojimais spręsti dėl tokių paslaugų teikimo suinteresuotoms mokėjimo įstaigoms (mokėjimo paslaugų teikėjams) galimybių, t. y. vertinti, ar jos turi teisę, atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus reikalavimus bei atlikus tam tikras reglamentuotas procedūras, gauti aptariamas paslaugas.

Nagrinėtu atveju atsakovo sprendimas nutraukti Adresuojamojo BIC turėtojo sutartį ar išregistruoti iš sistemos CENTROLink buvo priimtas iki poveikio priemonių pareiškėjui taikymo, tačiau vis tiek remiantis tokiomis pačiomis Lietuvos banko vykdomomis funkcijomis finansų sistemos stabilumo ir patikimumo užtikrinimo srityje, t. y. viešojo intereso gynimo srityje. Atsižvelgiant į tai, pritarta pirmosios instancijos teismo išvadai, kad ginče dominuoja administraciniai teisiniai santykiai.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2025 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-854-552/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00473-2024-5

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Viešasis administravimas

Dėl AB „LTG Infra“ nepriskyrimo prie viešojo administravimo subjektų pagal aktualios redakcijos Viešojo administravimo įstatymą

Dėl AB „LTG Infra“ pareigos motyvuoti priimamus sprendimus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo

Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2020–2021 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatų nepriskyrimo prie norminių teisės aktų

Pareiškėjas UAB „Gargždų geležinkelis“ ginčijo atsakovo AB „LTG Infra“ (toliau – Bendrovė) 2020 m. spalio 7 d. ir 2020 m. spalio 12 d. įsakymus dėl atsisakymo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus bei AB „LTG Infra“ priimtus Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2020–2021 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatų (toliau – Tinklo nuostatai) pakeitimus.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą iš dalies – panaikino Bendrovės 2020 m. spalio 7 d. įsakymą ir 2020 m. spalio 12 d. įsakymą bei Ryšių reguliavimo tarnybos 2021 m. balandžio 20 d. įsakymą, įpareigojo Bendrovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjo paraišką, atmetė kitą skundo dalį. Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad AB „LTG Infra“ laikytina viešojo administravimo subjektu, todėl jos priimamiems sprendimams taikytini VAĮ 8 straipsnio 1 dalyje (redakcija, galiojusi iki 2020 m. lapkričio 1 d.) įtvirtinti administracinio akto motyvuotumo ir išsamumo reikalavimai, atsakovas, ginčo įsakymais atsisakydamas skirti pareiškėjo prašomus pajėgumus, neargumentavo savo sprendimų pakankamai aiškiai ir nenurodė faktinių aplinkybių, turinčių reikšmės tokių sprendimų priėmimui, tokiu būdu pažeisdamas VAĮ 8 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Pirmosios instancijos teismas taip pat konstatavo, kad pareiškėjo reikalavimas pripažinti Tinklo nuostatų pakeitimus neteisėtais ir panaikinti juos netenkinamas, kadangi minėto norminio teisės akto tyrimo teisėtumo patikrinimas nebūtų tikslingas, t. y. nebūtų pasiektas atitinkamas teisinis rezultatas.

VAĮ 2 straipsnio 1 dalyje (2009 m. birželio 11 d. įstatymo Nr. XI-283 redakcija) įtvirtinta: „Viešasis administravimas – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas“. To paties straipsnio 4 dalyje (2020 m. birželio 11 d. įstatymo Nr. XIII-3042 redakcija) nurodyta, kad viešojo administravimo subjektas – valstybės institucija ar įstaiga, savivaldybės institucija ar įstaiga, pareigūnas, valstybės tarnautojas, valstybės ar savivaldybės įmonė, viešoji įstaiga, kurios savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacija, regiono plėtros taryba, šio įstatymo nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą.

LVAT pažymėjo, kad byloje ginčytus įsakymus priėmė AB „LTG Infra“, t. y. privatus juridinis asmuo. Šio juridinio asmens teisinė forma nėra valstybės įmonė. Pagal byloje taikytinos redakcijos VAĮ 2 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą viešojo administravimo subjekto apibrėžimą, AB „LTG Infra“ nepriskirtina prie viešojo administravimo subjektų. Be to, Geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 7 straipsnio 1 dalyje nurodytame geležinkelių transporto viešąjį administravimą vykdančių subjektų sąrašė AB „LTG Infra“ taip pat nėra nurodyta.

Atsižvelgęs į tai, kad pagal ginčo įsakymų priėmimo metu galiojusį teisinį reguliavimą AB „LTG Infra“ nelaikytina viešojo administravimo subjektu, LVAT darė išvadą, kad šios Bendrovės veikla, priimant byloje ginčytus įsakymus, nelaikytina viešuoju administravimu, o ginčo įsakymams nėra taikomi VAĮ 8 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai (analogiškai spręsta LVAT 2023 m. liepos 5 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eA-352-415/2023).

Tačiau LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad, pagal Kodekso 29 straipsnio 1 dalį, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas skiria viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, laikydamasis nediskriminavimo, efektyvumo ir ekonomiškumo, lygiateisiškumo, konkurencingumo, teisinio tikrumo ir skaidrumo principų. Taigi nurodyti principai, kurių laikantis turi būti priimamas sprendimas dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, įpareigoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoją motyvuoti priimamą sprendimą, kad ūkio subjektas, kuriam skirtas atitinkamas sprendimas, galėtų suprasti sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą, motyvus. Atsižvelgdama į tai, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pareiga motyvuoti sprendimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo kyla iš Kodekso 29 straipsnio 1 dalies nuostatų.

Išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad, nors ginčyti įsakymai turi tam tikrų motyvacijos trūkumų, šie trūkumai nagrinėtu atveju nelaikytini esminiais, kurie galėjo sudaryti kliūtis pareiškėjui suprasti savo teisių, pareigų ir teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galbūt) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą.

LVAT sprendė, kad pirmosios instancijos teismas padarė nepagrįstą išvadą, jog ginčo įsakymai buvo nemotyvuoti. Be to, pareiškėjas skunde pirmosios instancijos teismui nurodė argumentus ne tik dėl šių įsakymų motyvacijos trūkumų, bet ir kitus argumentus dėl ginčo įsakymų neteisėtumo (be kita ko, argumentus, kad minėti įsakymai buvo priimti, remiantis neteisėtais 2020 m. rugpjūčio 7 d. Tinklo nuostatų pakeitimais, ir kad pareiškėjas buvo diskriminuojamas), atitinkamai atsakovas procesiniuose dokumentuose pateikė savo argumentus, tačiau pirmosios instancijos teismas nenagrinėjo kitų pareiškėjo ir atsakovo argumentų, apsiribodamas tik motyvuotumo trūkumų konstatavimu.

Išplėstinė teisėjų kolegija, atsižvelgusi į tai, kad pirmosios instancijos teismas nenustatė ir neįvertino teisiškai reikšmingų aplinkybių, susijusių su pareiškėjo ir atsakovo teismui teiktais argumentais dėl ginčytų įsakymų teisėtumo, šiuo klausimu taikytinų teisės aktų nuostatų, konstatavo, kad nebuvo atskleista bylos esmė. Todėl ši pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis panaikinta ir bylos dalis dėl nurodytų pareiškėjo skundo reikalavimų perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-6-789/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01657-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Teisė kreiptis į teismą

Dėl atsisakymo sustabdyti administracinio sprendimo vykdymą, kaip patikros objekto administraciniame teisme

Byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, priėjęs prie išvados, jog pareiškėjas siekia nuginčyti informacinio pobūdžio raštą, kuris nenagrinėtinas administraciniuose teismuose.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo atskirąjį skundą, pažymėjo, jog tuo atveju, kai asmuo, paduodamas skundą administraciniam teismui, ginčija šiam asmeniui pateikto atsakymo į jo kreipimąsi apimtį bei teigia, kad jam nebuvo tinkamai atsakyta į keltus klausimus, išvada apie ginčijamo rašto pobūdį paprastai gali būti daroma tik iš esmės išnagrinėjus pareiškėto reikalavimą dėl atitinkamo atsakymo panaikinimo.

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad pareiškėjas kreipėsi į Migracijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos prašydamas sustabdyti sprendimo dalies vykdymą (dėl pareiškėjo išsiuntimo iš

Lietuvos Respublikos į jo kilmės šalį), į ką atsakovas raštu atsakė, kad netenkina prašymo, nes nėra nustatytas sprendimo sustabdymo pagrindas. LVAT nuomone, tokiu raštu buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą, todėl pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog raštas tėra informacinio pobūdžio ir pareiškėjui neatimama teisė kreiptis į atsakovą dėl sprendimo vykdymo sustabdymo.

Teisėjų kolegija akcentavo, jog LVAT praktikoje laikomasi nuoseklios pozicijos, kad ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu atsisakyti priimti skundą galima, be kita ko, tik tokiu atveju, jeigu skundžiamas aktas ar veiksmas akivaizdžiai jokių teisinių pasekmių nesukelia, ko šiuo konkrečiu atveju skundo priėmimo stadijoje nebuvo.

Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo nutartį panaikino ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2025 m. gruodžio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-1670-968/2025

Teismo proceso Nr. 3-63-3-01726-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl seniūnaičio teisės kreiptis į teismą, ginčijant savivaldybės sprendimus dėl mokyklų tinklo pertvarkos

Pareiškėjas kreipėsi su skundu į teismą, prašydamas panaikinti Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2025 m. gegužės 29 d. sprendimą Nr. T-201 „Dėl Kelmės rajono Kražių Žygimanto Liauksmo gimnazijos tipo ir pavadinimo pakeitimo“ (toliau – Sprendimas).

Regionų administracinis teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, priėjęs prie išvados, jog ginčijamas Sprendimas nesukelia pareiškėjui jokių teisinių materialaus pobūdžio pasekmių.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo atskirąjį skundą, nustatė, jog jis, būdamas išrinktas Kražių Žygimanto Liauksmo gimnazijos garbės galerijos nariu, taip pat būdamas Pašilės seniūnaičiu (Kražių seniūnija) ir atstovaudamas seniūnaitijos gyventojų interesams Kražių seniūnijoje, be to, būdamas ir Kražių seniūnijos gyventoju, pareiškėjo vertinimu, turi ne tik teisę, bet ir pareigą, vadovaudamasis Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 35.3, 35.4 ir 35.5 papunkčiais, teikti skundą teismui dėl Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2025 m. balandžio 24 d. sprendimo Nr. T-161 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 24 d. sprendimo Nr. T-83 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2022–2026 metais bendrojo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ panaikinimo.

LVAT pažymėjo, kad pagal Vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 21 dalį seniūnaitis – gyvenamosios vietovės ar jos dalies bendruomenės išrinktas atstovas, turintis šio įstatymo nustatytas teises ir pareigas. Seniūnaičio teises ir pareigas reglamentuoja minėto įstatymo 39 straipsnis, kurio 1 dalies 1 punkte yra įtvirtinta, kad seniūnaitis turi teisę tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant savivaldybės institucijų sprendimų projektus, kai sprendžiami klausimai yra susiję su jo atstovaujamos gyvenamosios vietovės bendruomenės viešaisiais reikalais. Be to, pareiškėjo cituojamos Nutarimo nuostatos įtvirtina savivaldybių administracijos pareigą mokyklų tinklo kūrimo planavimo ir įgyvendinimo procese konsultuotis su gyventojais, derinti mokyklų tinklo pertvarkos bendrojo plano ir jo priedų projektus su mokyklų bendruomenėmis.

Teisėjų kolegijos vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas skunde akcentavo savo, kaip Kražių bendruomenės ir Kražių Žygimanto Liauksmo gimnazijos bendruomenės atstovo, teisinį statusą, taip pat savo, kaip Kražių seniūnijos gyventojų, teisėtus interesus, pirmosios instancijos teismas turėjo pareigą nustatyti pareiškėjui terminą pašalinti skundo trūkumus, pasiūlydamas nurodyti faktines aplinkybes bei argumentus, kuriais jis pagrįstų konkretų savo subjektinių teisių pažeidimą ir / ar teisę ginti viešąjį interesą administracinio proceso tvarka (ABTĮ 33 str. 1 d.), o to nepadaręs formaliai užkirto kelią pareiškėjui į teisminę gynybą.

Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas neteisingai pritaikė proceso teisės normas bei nepagrįstai ir neteisėtai atsisakė priimti pareiškėjo skundą, todėl pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui spręsti iš naujo.

2025 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-1525-492/2025

Teismo proceso Nr. 3-64-3-01468-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)
